

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Kapitálové a investiční životní pojištění

Bc. Jana Vilímková, DiS.

**Diplomová práce
2014**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Vilímková, DiS.**
Osobní číslo: **E12570**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a management podniku**
Název tématu: **Kapitálové a investiční životní pojištění**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analyzovat nabídku kapitálového a investičního životního pojištění vybraných pojišťoven na českém pojistném trhu a určit nejvýhodnější produkty životního pojištění.

Zásady:

- Popsat historii českého pojistného trhu a jeho vývoj.
- Určit právní úpravu životního pojištění.
- Charakterizovat vybrané pojišťovny poskytující životní pojištění.
- Analyzovat nabídku produktů kapitálového a investičního životního pojištění vybraných pojišťoven.
- Komparovat nabídky a určit nejvýhodnější produkty životního kapitálového a investičního pojištění.
- Formulovat závěry a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BÖHM, A. Pojišťovnictví a regulace finančních trhů. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-035-5.

DUCHÁČKOVÁ, E. Teorie pojistných trhů. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-015-7.

JANDA, J. Spořit nebo investovat?. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2011. ISBN 978-80-247-3670-9.

JÍLEK, Josef. Finanční trhy a investování. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-1653-4.

OLIVIERI, A. PITACCO, E. Introduction to Insurance Mathematics: Technical and Financial Features of Risk Transfers. Berlin: Springer, 2011. ISBN 9783-64216028-8, e-ISBN 978-3-642-16029-5.

SLEPECKÝ, J. Pojišťovnictví v České a Slovenské republice. 1. vyd. Žilina: GEORG, 2010. ISBN 978-80-89401-11-6.

STEINER, A. Investmentfond oder Lebensversicherung?. Hamburg: Diplomica Verlag GmbH, 2010. ISBN 978-3-8366-8902-1.

ŠÍDLO, D. Život jako riziko, aneb, Zásady pojišťování životních rizik. 1. vyd. Praha: Aladin agency : D. Šídlo, 2010. ISBN 978-80-904345-1-6.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Pavel Duspiva, CSc.

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce: **1. října 2013**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2014

Bc. Jana Vilímková, DiS.

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu doc. Ing. Pavlovi Duspivovi, CSc. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování diplomové práce. A také ochotným zaměstnancům pojišťoven při zpracování modelací životního pojištění.

ANOTACE

Tato práce se zabývá problematikou kapitálového a investičního životního pojištění. Teoretická část práce je zaměřena na popis životního pojištění, jeho druhy, právní úpravu a pojem investování. Praktická část je věnována konkrétním modelovým příkladům kapitálového a investičního životního pojištění. Pro komparaci byly vybrány tři pojišťovny působící na českém trhu a jejich aktuálně nabízené produkty.

KLÍČOVÁ SLOVA

Investování, podílové fondy, pojišťovna, segmenty, životní pojištění.

TITLE

Capital and investment life insurance

ANNOTATION

This thesis deals with the term capital and investment life insurance. The theoretical part focuses on the description of the life insurance, its types, legislation and the concept of investing. The practical part of the thesis is dedicated to specific model examples of capital and investment life insurance. Three insurance companies and their currently offered products from the Czech Republic were selected for comparison.

KEYWORDS

Investment, mutual Funds, insurance, segments, life insurance.

OBSAH

0	ÚVOD	12
1	CHARAKTERISTIKA ČESKÉHO POJISTNÉHO TRHU A JEHO VÝVOJ	13
1.1	Historie pojištění	14
1.1.1	Vývoj českého pojistného trhu	15
1.1.2	Vývoj pojistného trhu z celosvětového hlediska	17
1.1.3	Vývoj životního pojištění	18
1.2	Podstata a funkce životního pojištění	19
1.3	Klasifikace životního pojištění	21
1.4	Charakteristika druhů životního pojištění	22
1.4.1	Dočasné nebo trvalé pojištění pro případ smrti	22
1.4.2	Kapitálové životní pojištění	23
1.4.3	Investiční životní pojištění	24
1.4.4	Rodinné pojištění, pojištění dětí a mládeže, stipendijní pojištění, svatební pojištění	25
1.4.5	Důchodové pojištění	26
1.4.6	Druhy připojištění k životnímu pojištění	27
1.5	Stanovení pojistného v životním pojištění	27
1.6	Investiční rozhodování	29
1.6.1	Výnos	30
1.6.2	Riziko	31
1.6.3	Likvidita	32
1.7	Možnosti investování	33
2	PRÁVNÍ ÚPRAVA ČESKÉHO POJIŠŤOVNICTVÍ	35
2.1	Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví	35
2.2	Ostatní právní normy vztahující se k pojišťovnictví	36
3	CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ POJIŠŤOVNY POSKYTUJÍCÍ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	38
3.1	Česká pojišťovna, a. s.	39
3.2	Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group	41

3.3	ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku	43
4	ANALÝZA KONKRÉTNÍCH PRODUKTŮ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	45
4.1	Kapitálové životní pojištění	45
4.1.1	Česká pojišťovna, a. s.	46
4.1.2	Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group	46
4.1.3	ING Životní pojišťovna N. V.	49
4.2	Investiční životní pojištění	52
4.2.1	Česká pojišťovna, a. s.	53
4.2.2	Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group	60
4.2.3	ING Životní pojišťovna N. V.	68
5	KOMPARACE PRODUKTŮ A ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ	75
5.1	Komparace produktů životního pojištění	75
5.2	Doporučení pro jednotlivé segmenty	77
5.3	Komparace výkonností fondů	79
5.4	Výsledné zhodnocení	81
6	ZÁVĚR	84
7	POUŽITÁ LITERATURA	85

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Počet a struktura pojišťoven v ČR	17
Tabulka 2 Údaje o pojištění HARMONIE pro segment 1	47
Tabulka 3 Údaje o pojištění HARMONIE pro segment 2	47
Tabulka 4 Údaje o pojištění HARMONIE pro segment 3	48
Tabulka 5 Údaje o pojištění HARMONIE pro segment 4	48
Tabulka 6 Údaje o pojištění Rodina pro segment 1	49
Tabulka 7 Údaje o pojištění Rodina pro segment 2	50
Tabulka 8 Údaje o pojištění Rodina pro segment 3	51
Tabulka 9 Údaje o pojištění Rodina pro segment 4	51
Tabulka 10 Údaje o pojištění DIAMANT 2014 pro segment 1	54
Tabulka 11 Modelový příklad zhodnocení u pojištění DIAMANT 2014 pro segment 1	54
Tabulka 12 Historie vývoje cen fondu – Vyvážený fond fondů	55
Tabulka 13 Výkonnost fondu – Vyvážený fond fondů	55
Tabulka 14 Údaje o pojištění DIAMANT 2014 pro segment 2	56
Tabulka 15 Modelový příklad zhodnocení u pojištění DIAMANT 2014 pro segment 2	56
Tabulka 16 Historie vývoje cen fondu – Konzervativní otevřený fond	57
Tabulka 17 Výkonnost fondu – Konzervativní otevřený fond	57
Tabulka 18 Údaje o pojištění DIAMANT 2014 pro segment 3	58
Tabulka 19 Modelový příklad zhodnocení u pojištění DIAMANT 2014 pro segment 3	58
Tabulka 20 Údaje o pojištění DIAMANT 2014 pro segment 4	59
Tabulka 21 Modelový příklad zhodnocení u pojištění DIAMANT 2014 pro segment 4	59
Tabulka 22 Historie vývoje cen fondu – Dynamický fond fondů	60
Tabulka 23 Výkonnost fondu – Dynamický fond fondů	60
Tabulka 24 Údaje o pojištění PERSPEKTIVA pro segment 1	61
Tabulka 25 Modelový příklad zhodnocení u pojištění PERSPEKTIVA pro segment 1	62
Tabulka 26 Historie vývoje cen fondu – ERSTE-SPARINVEST Dynamický fond	62
Tabulka 27 Výkonnost fondu – ERSTE-SPARINVEST Dynamický fond	63
Tabulka 28 Údaje o pojištění PERSPEKTIVA pro segment 2	63
Tabulka 29 Modelový příklad zhodnocení u pojištění PERSPEKTIVA pro segment 2	64
Tabulka 30 Historie vývoje cen fondu – ERSTE-SPARINVEST Konzervativní fond	64
Tabulka 31 Výkonnost fondu – ERSTE-SPARINVEST Konzervativní fond	64
Tabulka 32 Údaje o pojištění PERSPEKTIVA pro segment 3	65
Tabulka 33 Modelový příklad zhodnocení u pojištění PERSPEKTIVA pro segment 3	66
Tabulka 34 Údaje o pojištění PERSPEKTIVA pro segment 4	66
Tabulka 35 Modelový příklad zhodnocení u pojištění PERSPEKTIVA pro segment 3	67
Tabulka 36 Historie vývoje cen fondu – ERSTE-SPARINVEST Progresivní fond	67
Tabulka 37 Výkonnost fondu – ERSTE-SPARINVEST Progresivní fond	67
Tabulka 38 Údaje o pojištění ING SMART pro segment 1	68
Tabulka 39 Modelový příklad zhodnocení u pojištění ING SMART pro segment 1	69
Tabulka 40 Historické ceny fondů – Fond vyvážené strategie	69
Tabulka 41 Výkonnost fondu – Fond vyvážené strategie	70
Tabulka 42 Údaje o pojištění ING SMART pro segment 2	70

Tabulka 43 Modelový příklad zhodnocení u pojištění ING SMART pro segment 2	71
Tabulka 44 Historické ceny fondů – Fond konzervativní strategie	71
Tabulka 45 Výkonnost fondu – Fond konzervativní strategie	71
Tabulka 46 Údaje o pojištění ING SMART pro segment 3	72
Tabulka 47 Modelový příklad zhodnocení u pojištění ING SMART pro segment 3	73
Tabulka 48 Údaje o pojištění ING SMART pro segment 4	73
Tabulka 49 Modelový příklad zhodnocení u pojištění ING SMART pro segment 4	74
Tabulka 50 Historické ceny fondů – Fond růstové strategie	74
Tabulka 51 Výkonnost fondu – Fond růstové strategie	74
Tabulka 52 Zhodnocení kapitálového životního pojištění	75
Tabulka 53 Zhodnocení investičního životního pojištění	76
Tabulka 54 Zhodnocení výkonnosti fondů	79

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1 Vývoj předepsaného pojistného a HDP (meziroční změny v %)	16
Obrázek 2 Využití zaplaceného pojistného v dočasném pojištění smrti	22
Obrázek 3 Využití zaplaceného pojistného v trvalém pojištění smrti s tvorbou kapitálové hodnoty	23
Obrázek 4 Využití zaplaceného pojistného v kapitálovém pojištění	24
Obrázek 5 Využití zaplaceného pojistného v investičním pojištění	25
Obrázek 6 Využití zaplaceného pojistného v pojištění dětí a mládeže	26
Obrázek 7 Využití zaplaceného pojistného v důchodovém pojištění	26
Obrázek 8 Magický trojúhelník v investičním prostoru	30
Obrázek 9 Bezpečnostní pyramida	31
Obrázek 10 Schodiště likvidity	32
Obrázek 11 Podíl pojišťoven na trhu životního pojištění v roce 2013 v %	38
Obrázek 12 Logo Česká pojišťovna	39
Obrázek 13 Logo Kooperativa	41
Obrázek 14 Logo ING Životní pojišťovna	43

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

a.s.	Akciová společnost
CP	Cenný papír
ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČNB	Česká Národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
FES	Fakulta ekonomicko-správní
HDP	Hrubý domácí produkt
n. p.	Národní podnik
PČ	Pojistná částka
Sb.	Sbírka zákonů
VIG	Vienna Insurance Group

0 ÚVOD

Tématem diplomové práce je kapitálové a investiční životní pojištění. Práce se zabývá analýzou subjektů trhu a vzájemnou komparací modelových nabídek životního pojištění.

Životního pojištění, potažmo všeobecné pojišťovnictví patří mezi významné a dynamicky se rozvíjející odvětví tržní ekonomiky. Hlavním úkolem pojištění je zajistit pojistnou ochranu svým klientům při obnově svého majetku, zdraví a dalších hodnot. Každý člověk prochází během života různými životními etapami, které v sobě skrývají určitá rizika. V souvislosti s těmito riziky se stále více dostává do popředí problematika životního pojištění. Je tak zřejmé, že postavení životního pojištění v životě ekonomicky aktivního člověka je nepostradatelným prvkem. Dalšími důvody, které mě motivovaly ke zvolení daného tématu diplomové práce, jsou jeho aktuálnost a můj budoucí zájem o uzavření životního pojištění.

Hlavním cílem práce je analyzovat nabídku kapitálového a investičního životního pojištění vybraných pojišťoven na českém pojistném trhu a určit nejvýhodnější produkty životního pojištění.

K dosažení hlavního cíle je třeba splnit následující **parciální cíle**:

- vymezit základní teoretické poznatky v oblasti pojišťovnictví, životního pojištění, jeho charakteristiky a právní úpravy,
- stanovit potenciální klienty životního pojištění a analyzovat nabídky pojišťoven,
- celkově zhodnotit a vzájemně komparovat dosažené výsledky.

Při řešení problematiky je v práci využit popis teoretických poznatků, které jsou důležité pro pochopení tématu v teoretické rovině. V praktické části se vychází ze specifických výpočtů pojišťoven využívaných při stanovení nabídek životního pojištění a modelací předpokládaného vývoje pojištění. Pro zjištění odlišností mezi jednotlivými nabídkami pojišťoven je používána metoda komparace.

Údaje v rámci teoretické části jsou čerpány z odborné literatury zabývající se pojišťovnictvím a investováním. Zdrojem informací a dat pro analytickou část diplomové práce jsou internetové stránky a osobní spolupráce s pojišťovnami.

1 CHARAKTERISTIKA ČESKÉHO POJISTNÉHO TRHU A JEHO VÝVOJ

Pro charakterizování pojistného trhu najdeme v literatuře několik definic. Většina definic se samozřejmě shoduje v tom, že pojistný trh je jedno z odvětví hospodářství a nabízí na trhu své zboží, v tomto případě jde o specifickou službu, kterým je pojištění.

Pojistný trh zahrnuje všechny společnosti a instituce, které mají oprávnění podnikat na českém trhu nazvaném pojišťovnictví ve všech jeho formách. Pojistný trh má téměř stejné rysy jako jakýkoli jiný trh v tržní ekonomice.

Nabídka a poptávka v oblasti přenášení rizika pojištění, specifickém druhu peněžní služby, se uskutečňuje na pojistném trhu. Existence solidního, důvěryhodného pojistného trhu je symptomem zdravé, úspěšné ekonomiky a dobrého fungování finanční sféry v daném teritoriu. Pojistný trh má zhruba stejné základní rysy jako jakýkoliv jiný trh. (Ducháčková, Daňhel, 2012, s. 43)

Situace na pojistném trhu se odvíjí jednak od obecných podmínek, ve kterých pojišťovny provozují svoji činnost (tzn. jak ekonomické podmínky, tak podmínky legislativní), a jednak od situace na světovém pojistném trhu (především evropském pojistném trhu). (Ducháčková, 2009, s. 203)

S ohledem na to, že pojištění je založeno na principu rezerv, nacházejí se obecně v pojišťovnách dočasně volné peněžní prostředky, nabídka a poptávka po těchto prostředcích představuje vedle prvoplánového věcného pojistného trhu tzv. investiční pojistný trh, kterým pojistný trh ještě výrazněji prolíná do trhů finančních. Prvoplánovým předmětem činnosti pojišťovny je přebírat na sebe smluvně (či jinak) definovaná rizika svých klientů. Plnění jejího závazku nastává v budoucím období, kdy dojde k smluvně definované události, nepříznivě dopadající na klienta. (Ducháčková, Daňhel, 2012, s. 43)

K obecným faktorům ovlivňujícím podobu a strukturu pojistného trhu lze zařadit:

- obecné ekonomické podmínky (objem HDP, vývoj velikosti HDP, vývoj inflace, vývoj nezaměstnanosti, objem a struktura příjmů a výdajů domácností atd.),
- situace na finančním trhu,
- legislativní podmínky (obecné právní předpisy, pojišťovací legislativa – například míra uplatnění povinných pojištění),

- situace na světovém pojistném a zajistném trhu,
- rozsah rizik krytých státem (rozsah sociálního pojištění, existence státních fondů na krytí například přírodních katastrof, nález hospodářských zvířat),
- existence jiných finančních nástrojů, pomocí kterých jsou některá rizika kryta,
- podmínky ve škodovosti. (Ducháčková, 2009, s. 203)

1.1 Historie pojištění

Historie pojištění má celosvětově dlouhou tradici. Lidé se od pradávna obávali neočekávaných událostí, které mohly ovlivnit jejich životy.

Snaha o řešení důsledků nahodilosti se projevovaly již v daleké minulosti. První zmínky o využívání určitých prvků kategorie pojištění sahají již do období 2 500 let před naším letopočtem. V průběhu dlouhého vývoje se pojištění vyvíjela a postupně pojištění získávalo na podobě, ve které ho známe v současné době. (Ducháčková, 2009, s. 9)

Ducháčková (2009) také upozorňuje na to, že v tomto období bylo těžké odlišit pojišťovací činnost od činnosti podpůrné a charitativní. Pojišťovací činnost lze vymežit těmito rysy:

- pojištění bylo soustředěno v uzavřených skupinách osob, pro které byly typické shodné potřeby ve vztahu ke krytí negativních nahodilých událostí,
- pojištění zahrnovalo druhořadou část obyvatelstva (např. řemeslníky), kteří v této době svým počtem převažovali,
- při pojištění nebyl oddělen pojistitel a pojistník,
- pojištění mělo vzájemnostní charakter.

První instituce, které poskytovaly pojištění, se začaly objevovat v druhé polovině 18. století. Jednalo se o pojištění proti požárům, pojištění námořní a životní. Od počátku 19. století se pojišťovnictví stalo významným odvětvím ekonomiky a stalo se také typickým předmětem podnikání. Pojištění se začalo těšit větší oblibě u obyvatel, poměrně rychle se rozvíjelo a vznikaly nové druhy pojištění. Od konce 19. století se objevovaly snahy států zasahovat do pojišťovnictví a regulovat komerční pojištění.

Ducháčková (2009) zde předkládá nástroje, které státy používaly k regulaci komerčního pojištění:

- uplatňují koncesní princip, tzn., že k založení nových pojišťoven je potřeba schválení státního orgánu,
- zavádějí povinnost tvorby zabezpečovacích fondů,
- kontrolují hospodaření pojišťoven,
- sledují úrokové míry užívané při kalkulaci tarifu pojistného,
- regulují nástroje pro investování pojišťoven.

V 19. století docházelo také ke změně poměru majetkového a životního pojištění. Do této doby převažovalo pojištění majetkové a poté převládalo pojištění životní. Objevovalo se také daňové zvýhodnění, protože životní pojištění bylo využíváno jako vestavěný stabilizátor v ekonomice.

1.1.1 Vývoj českého pojistného trhu

Historie pojišťovnictví na území České republiky se datuje od konce 17. století, spolu se začleněním českého státu do habsburské monarchie. Roku 1699 podal Jan Kryštof Bořek návrh na zavedení povinného požárního pojištění budov v Čechách. Jeho návrh spočíval v zavedení protipožárního fondu, do něhož by povinně přispívali všichni občané, kteří by si právě koupili dům. Ke vzniku fondu však nedošlo. (Slepecký, Polách, 2010, s. 15)

Nejstarší českou pojišťovnou byla První Česká vzájemná pojišťovna, která vznikla roku 1827 v Praze. Ve stejném roce byla založena obdobná instituce i na Moravě. Byla jí Moravsko-slezská vzájemná pojišťovna v Brně. Obě tyto pojišťovny poskytovaly požární pojištění, později také pojištění nemovitostí, krupobitní a další. (Votava, 2012, s. 9-10)

Po roce 1848 se pojišťovnictví rychle rozvíjelo a tvořilo silnou ekonomickou stabilitu státu. Se vznikem samostatného Československa se pojišťovnictví rozvíjelo jako důležité odvětví hospodářství a konkurovalo hospodářsky vyspělým evropským státům. Největší útlum rozvoje pojišťovnictví nastal za 2. světové války, kdy došlo k znárodnění soukromých pojišťoven a jejich počet byl zredukován na pět a všechny fungovaly jako národní podniky.

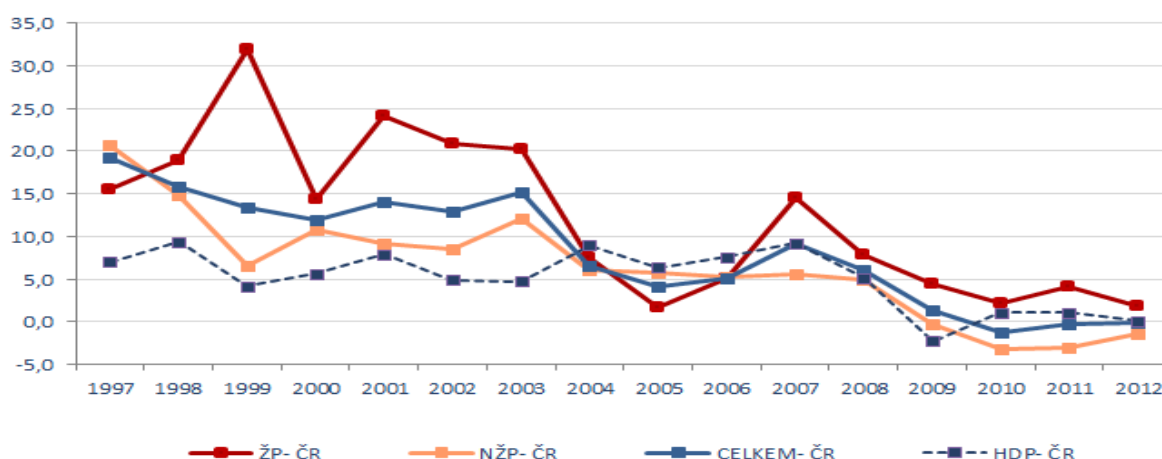
Votava (2012) uvádí, že k zásadní změně došlo po roce 1989, kdy byl zahájen proces transformace ekonomiky v Československu, a došlo k postupnému přechodu k tržnímu

hospodářství. Po roce 1990 byly přijetím Zákona o pojišťovnictví vytvořeny podmínky pro obnovení pojistného trhu. Byl zrušen monopol České státní pojišťovny a vznikaly nové pojišťovny. První byla družstevní pojišťovna Kooperativa.

Slepecký a Polách (2010) poukazují na to, že české pojišťovnictví se v této době vyvíjí v tržním prostředí v souladu s normami Evropské unie (dále EU). Značné kompatibility se podařilo dosáhnout v ekonomice pojištění (účetnictví, technické rezervy, solventnost). Obecně se rozšířila mezinárodní spolupráce jak na úrovni státu, tak i České asociace pojišťoven (dále ČAP).

Pro český pojistný trh od jeho vzniku na počátku devadesátých let je charakteristický jeho poměrně rychlý růst, což se odráželo v hodnotách ukazatelů charakterizujících růst předepsaného pojistného a v hodnotách ukazatelů pojištěnosti. Předepsané pojistné od roku 1991 do roku 2000 v životním pojištění i v neživotním pojištění vzrostlo pětikrát. Po roce 2000 na českém pojistném trhu dochází k výkyvům ve vývoji. Tento kolísavý vývoj na českém pojistném trhu je ovlivněn faktory působícími na pojistných trzích. (Ducháčková, Daňhel, 2012, s. 184-185)

Významným faktorem, který ovlivnil vývoj na pojistných trzích i na českém pojistném trhu byla zejména finanční krize v období let 2008 a 2009. Některé faktory jsou ovšem typické pouze pro český pojistný trh. V roce 2002 například významně zasáhly český pojistný trh povodně. Dalšími činiteli byly jiné přístupy ke zdanění vkladů v bankách nebo různá podpora ze strany státu. V roce 2004 ovlivnil vývoj na českém pojistném trhu vstup ČR do EU. Celkový procentuální vliv činitelů v jednotlivých letech můžeme pozorovat na obrázku 1.

Obrázek 1 Vývoj předepsaného pojistného a HDP (meziroční změny v %)¹

¹ Česká asociace pojišťoven. *Vývoj předepsaného pojistného a HDP* [online]. 2013 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z <http://www.cap.cz/Folder.aspx?folder=Lists%2fMenu%2fPojistn%C3%BD+trh>

V rámci celé Evropské unie se podíl České republiky na pojistném trhu nepatrně zvyšuje, v roce 2007 činil 0,2 %, v roce 2009 činil 0,32 % a v roce 2011 0,4 %. Tímto se ČR řadí na osmnácté místo v podílu na předepsaném pojistném v EU. (European life insurance, 2011)

V současnosti se na českém pojistném trhu nachází zhruba 51 pojišťoven. Počet a struktura jednotlivých pojišťoven se však neustále mění a ne všechny pojišťovny mají ve svém portfoliu nabídku všech typů pojistek.

Tabulka 1 Počet a struktura pojišťoven v ČR²

Pojišťovny celkem k datu			31. 12. 2011	31. 12. 2012	30. 9. 2013
			53	52	51
v tom	životní pojišťovny	celkem	7	6	5
		tuzemské	3	3	2
		zahraniční	4	3	3
	neživotní pojišťovny	celkem	31	31	31
		tuzemské	17	16	16
		zahraniční	14	15	15
	smíšené pojišťovny	celkem	15	15	15
		tuzemské	15	15	15
		zahraniční	0	0	0

Z tabulky 1 je zřejmé, že se pojišťovny v ČR dělí na životní, neživotní a smíšené (univerzální) podle druhu jimi nabízených pojištění. Životní pojišťovna může provozovat pouze odvětví životních pojištění, neživotní pojišťovna pouze odvětví neživotních a smíšené pojišťovny provozují životní i neživotní pojištění zároveň. Všechna tato odvětví jsou definována v zákoně č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví.

1.1.2 Vývoj pojistného trhu z celosvětového hlediska

Z pohledu celosvětového lze historicky sledovat tři významná světová pojišťovací centra, ke kterým se řadí Severní Amerika, Západní Evropa a Japonsko. Každé ze tří center světového pojišťovnictví má svá specifika a odlišnou strukturu pojišťovnictví. (Ducháčková, 2009, s. 203)

² ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Počet a struktura pojišťoven* [online]. 2014 [cit. 2014-03-18]. Dostupné z http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/pojistovny/poj_ukazatele_tab01.html

V Japonsku připadá přibližně 80 % pojistného na pojištění životní. Na pojistném trhu USA převažuje naopak pojištění neživotní, přitom velký význam zaujímá v USA pojištění odpovědnosti. V zemích Evropské unie je struktura produktů mezi jednotlivými zeměmi odlišná. V některých zemích, jako např. v Německu, převažuje neživotní pojištění, ve Francii a Velké Británii výrazně převažují produkty životního pojištění. (Ducháčková 2009, st. 203-204)

Ducháčková a Daňhel (2012) uvádí, že světové pojistné trhy se od roku 2000 výrazně mění. K hlavním vývojovým trendům lze zařadit:

- zvyšování významu životního pojištění z dlouhodobého pohledu,
- hledání nových alternativních nástrojů k řešení nahodilých událostí,
- hledání nových forem prodeje pojistných produktů (internet apod.) a nové konstrukce pojistných produktů,
- dopady globalizace a propojenosti jednotlivých pojistných trhů,
- nové pojistné produkty, které reagují na nové skutečnosti a nová rizika,
- mění se charakter komerčního pojištění (zákaz diskriminace mužů a žen v pojišťovnictví)
- mění se hodnoty ukazatelů pojištěnosti.

1.1.3 Vývoj životního pojištění

Pojištění úmrtí patří k pojištěním s nejdelsí historií. Již z období 2500 let př. n. l. jsou dochovány důkazy ze starého Egypta o fungování vzájemného krytí nákladů na pohřeb. Ve starověkém Římě vznikaly pohřební spolky, které přebíraly náklady svých členů a finančně podporovaly pozůstalé. Papírové pojistky úmrtí jsou zachovány především ze 17. století z Anglie. Rozmachu životního pojištění pomohla nejen touha Angličanů minimalizovat rizika, ale paradoxně i záliba britské buržoazie v bohupustém hazardu. Kromě klasického „úseku životního pojištění“ totiž Lloyds s úspěchem provozovali také „úsek sázení na smrt“. Za zakladatele moderního pojištění úmrtí tak, jak ho známe dnes, je považován anglický astronom Edmond Halley. Ten ve druhé polovině 17. století vytvořil první rozsáhlejší úmrtnostní tabulky. V Německu byla životní pojistka nabízena poprvé až v roce 1827 bankovním domem Gothaer. (Šídlo, 2010, s. 21)

Počátek životního pojištění jako takového na území ČR sahá do počátku 19. století, kdy zde začaly působit rakouské pojišťovací ústavy. Nabídku životního pojištění poprvé představil Všeobecný vzájemný kapitálový a důchodový úřad ve Vídni v roce 1839. Na území ČR tento produkt poprvé nabídla První česká vzájemná pojišťovna, a to v roce 1909.

Přestože zájem o produkty životního pojištění rok od roku stoupá, je v porovnání s vyspělými zeměmi Evropské unie stále nižší. Češi upřednostňují především pojištění majetku automobilů, domácností a nemovitostí.

V posledních letech lze tedy spatřovat posun v chápání významu životního pojištění především z makroekonomického pohledu:

- úspory obsažené v technických rezervách životního pojištění slouží jako zdroj pro střednědobé a dlouhodobé investice,
- antiinflační charakter díky odkladu spotřeby prostřednictvím placení pojistného na životní pojištění,
- životní pojištění lze pojímat jako nástroj, který do určité míry nahrazuje (doplňuje) systém státního důchodového pojištění (životní pojištění se stává alternativním nástrojem při krytí potřeb ve stáří),
- díky zdanění výnosů pojišťoven lze pojmut také životní pojištění jako určitý přínos pro státní rozpočet. (Ducháčková, Daňhel, 2012, s. 190)

Vlivem současného trendu stárnoucí populace se životní pojištění stalo součástí důchodového zabezpečení. Jeho význam spočívá v rozložení finančních toků v průběhu celého života podle individuálních potřeb každého jedince.

1.2 Podstata a funkce životního pojištění

Životní pojištění je samostatným odvětvím pojišťovnictví, které je zaměřeno na ochranu osob, tj. pro případy tělesného poškození člověka, smrti, nebo jiné události, která souvisí se životem člověka.

Životní pojištění bylo nazýváno pojištěním na život, což znamená, že historicky bylo v popředí riziko smrti, dále zabezpečení pohřbu a podpory pro pozůstalé. Soudobé pojištění představuje souhrn různých skupin pojištění, která kombinují, resp. sdružují dvě hlavní rizika:

- **riziko smrti** – pojištěný v pojistné smlouvě určí osobu, které má pojistnou událostí vzniknout právo na plnění,

- **riziko dožití** – pojištěný platí pojistné, a pokud se dožije dne sjednaného v pojistné smlouvě, vyplatí mu pojišťovna sjednanou pojistnou částku; dlouhodobý proces spoření a pojištění formou placení pojistného, tuto část pojistného komerční pojišťovna ukládá do rezerv životního a důchodového pojištění, (Bradáč, 2008, s. 14)

Člověk je od nepaměti ovládán strachem, jehož příčina se jen mění v čase. V dávných dobách se lidé nejvíce obávali nepřízně boha, dnes se více bojí společenského neúspěchu. Obava ze smrti, úrazů a nemocí však zůstává, ať již na vědomé či nevědomé úrovni, přítomna v každém člověku. (Šídlo, 2010, s. 13) Platí zde, že kdybychom se ničeho neobávali, pojištění by se neprodávalo. Např. pády letadel či nové formy chřipek vyvolávají v podvědomí člověka strach a jsou tak podnětem k sjednání pojistky. Hlavní hnací silou životního pojištění je všudypřítomný strach. Můžeme směle tvrdit, že strach podporuje životní pojištění.

Každý z nás má jiné potřeby, jiná přání, nachází se v jiné životní situaci a v neposlední řadě také hazarduje se svým životem jiným způsobem. A proto musíme říci, že neexistuje ideální životní pojištění, které by vyhovovalo všem. Přesto, lze nastavit pro konkrétního člověka a jeho potřeby optimální životní pojištění.

Optimální životní pojištění není životní pojištění proti všem rizikům, nýbrž produkt vybraný metodou **PER**:

- **potřebnost** = smysl,
- **ekonomickou únosnost** = cenu,
- **reaktibilitu** = flexibilitu. (Šídlo, 2010, s. 17)

Cílem životního pojištění je finanční zajištění blízkých osob (manželka, děti) v případě nenadálé životní události jako je smrt, invalidita, závažné onemocnění nebo odchod do starobního důchodu. Zejména je vhodné pro živitele rodin, kdy jeho smrtí přijde zbytek rodiny o podstatnou část příjmů. Životní pojištění tak pomůže alespoň částečně vyrovnat tuto ztrátu. (Bradáč, 2008, s. 14)

Bradáč (2008) také uvádí, že životní pojištění můžeme chápat jako dlouhodobou investici, protože si každý potenciální klient musí nutně klást otázku bezpečnosti vložených finančních prostředků a garanci jejich návratnosti a zhodnocení.

Ducháčková a Daňhel (2012) popisují současné problémy životního pojištění v ČR. V ČR zatím není dynamika rozvoje životního pojištění analogická vývoji v okolním světě. Tento

stav má celou řadu příčin. Mezi hlavní příčiny uvádí nedostatečné pochopení významu životního pojištění, nedostatečný ekonomický růst, stagnaci či pokles ekonomiky. Atraktivnost životního pojištění také úzce souvisí s daňovým prostředím v dané zemi.

1.3 Klasifikace životního pojištění

V životním pojištění jsou kryta dvě základní rizika, a to riziko smrti a riziko dožití. **Riziko smrti**, kdy pojistné plnění je určeno osobě, kterou pojištěný stanoví v pojistné smlouvě pro případ pojistného plnění. A **riziko dožití**, které představuje dlouhodobý proces pojištění spojený se spořením. Pojištění pro případ dožití spočívá v tom, že pojištěný platí pojistné a pokud se dožije dne sjednaného v pojistné smlouvě, vyplatí mu pojišťovna sjednanou pojistnou částku.

Životní pojištění z hlediska těchto dvou rizik členíme na:

- pojištění rizikové,
- pojištění rezervotvorné (kapitálové).

Riziková pojištění jsou taková pojištění, že u nich není jisté, jestli k pojistnému plnění vůbec dojde. Patří mezi ně tedy dočasná pojištění pouze pro případ smrti. Pojistitel platí pouze za pojištění na určitou částku, která je vyplacena v případě smrti pojištěného oprávněné osobě. Vytváří se zde rezervy, stejně jako u kapitálového pojištění, ale ne však pro každé pojištění jednotlivě. Výhodou tohoto pojištění je relativně nízké pojistné, naopak velká nevýhoda spočívá v tom, že podmínkou výplat pojistné částky je pouze smrt pojištěného, nikoli dožití. (Dulkaj, 2007, s. 12)

Rezervotvorné pojištění je takové, při kterém pojišťovna vždy musí počítat s výplatou pojistného plnění. A to v případě smrti, tak i v případě dožití do konce pojištění. Toto je důvodem k tomu, aby pojišťovna vždy vytvářela rezervu na pojistné plnění pro každé jednotlivé pojištění. Rezervotvorná pojištění se používají k zabezpečení pojištěného, ale i jeho okolí. Výhodou rezervotvorného pojištění je již zmíněná výplata pojistného plnění, podmínkou zde není smrt pojištěného, ale i dožití do určeného věku. Nevýhodou je vyšší pojistné.

1.4 Charakteristika druhů životního pojištění

Životní pojištění podle jeho hlavního účelu členíme na:

- dočasné nebo trvalé pojištění pro případ smrti,
- kapitálové životní pojištění,
- investiční životní pojištění,
- rodinné pojištění, pojištění dětí a mládeže, stipendijní pojištění, svatební pojištění,
- důchodové pojištění,
- druhy připojištění k životnímu pojištění.

1.4.1 Dočasné nebo trvalé pojištění pro případ smrti

Hlavním rozdílem mezi dočasným a trvalým pojištěním pro případ smrti je v tvorbě technických rezerv. U dočasného pojištění se žádná rezerva nevytváří, protože zde k pojistné události nemusí dojít. Svou podstatou se jedná o pojištění rizikové.

Dočasné životní pojištění je svou podstatou pojištění rizikové a rezerva se netvoří. Sjednaná pojistná částka se vyplácí pouze při úmrtí pojištěného v průběhu pojistné doby. Po jejím uplynutí pojištění končí bez výplaty jakéhokoli plnění, protože pojištění neobsahuje spořicí složku. Používá se nejčastěji jako krytí úvěru na vysokou finanční částku, například hypotečních úvěrů. (Votava, 2012, s. 18) Dočasné pojištění, viz obrázek 2, je levnější variantou a to proto, že po uplynutí pojistné doby není vyplacena žádná částka a pojištění zaniká.

Obrázek 2 Využití zaplaceného pojistného v dočasném pojištění smrti ³

Trvalé pojištění pro případ smrti je také nazýváno „doživotním pojištěním“. Pojistná částka je vyplácena vždy a proto se zde naskytá nutnost tvořit rezervu. Jedná se tedy o pojištění kapitálové. Po ukončení placení zůstává pojistka v platnosti až do smrti

³ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistné produkty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/pojistne-produkty>

pojištěného, kdy je pojistná částka vyplacena oprávněné osobě. Pojistná částka může být také vyplacena při dožití určitého věku pojištěného např. 85 let. (Dulkaj, 2007, s. 14) Hlavním smyslem trvalého pojištění je často krytí výdajů spojených s úmrtím pojištěného, např. náklady na pohřeb, pokrytí dědické daně. Využití pojistného je zobrazeno na obrázku 3.

Obrázek 3 Využití zaplaceného pojistného v trvalém pojištění smrti s tvorbou kapitálové hodnoty ⁴

1.4.2 Kapitálové životní pojištění

Kapitálové životní pojištění je poměrně zastaralým typem pojištění a pro klienty méně výhodné.

Vhodné je tedy pro klienty, kteří chtějí zabezpečit své blízké pro případ své smrti, chtějí mít garantovanou částku pro případ dožití a chtějí dlouhodobě a pravidelně zhodnocovat finanční prostředky. (Slepecký, Polách, 2010, s. 38)

Kapitálové životní pojištění je kombinace pojištění pro případ smrti (nebo dožití) a spoření. Placené pojistné se rozdělí podle předem daného klíče do dvou částí. Jedna část je určena na pokrytí rizika smrti. Druhá část je zhodnocována ve prospěch klienta. Pojišťovna ji tak může investovat do podílových fondů nebo do dalších investičních nástrojů. Zhodnocováním části pojistné částky se vytváří kapitálová hodnota, která je využita ve fázi dožití. Jestliže klient zemře, vyplatí pojišťovna jak kapitálovou hodnotu, tak pojistnou částku pro případ smrti. Pokud však člověk během pojistné doby zemře, vyplatí mu pojišťovna kapitálovou hodnotu pojištění. (Janda, 2011, s. 119)

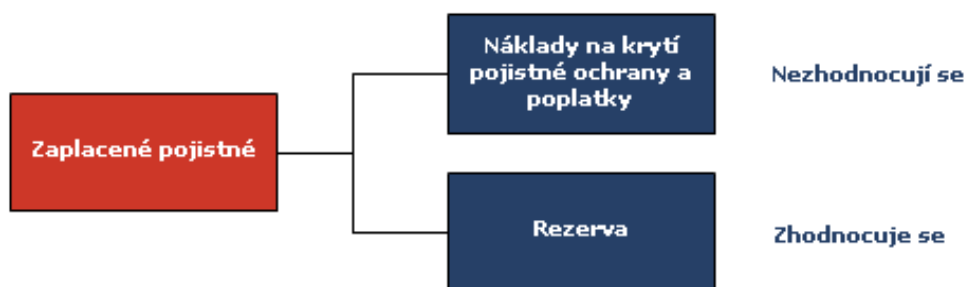
Lepší variantou kapitálového pojištění je tzv. **univerzální životní pojištění**, pro které je typická pružnost.

⁴ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistné produkty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/pojistne-produkty>

Univerzální životní pojištění se skládá ze dvou základních složek:

- **spořicí složka** – výplata pojistné částky při dožití se daného věku,
- **riziková složka** – výplaty pojistných plnění (sjednaných pojistných částek) v případě smrti, úrazu, invalidity, vážné nemoci apod. (Ducháčková, 2009, s. 120)

Využití zaplaceného pojistného v kapitálovém pojištění je zobrazen na obrázku 4.

Obrázek 4 Využití zaplaceného pojistného v kapitálovém pojištění⁵

1.4.3 Investiční životní pojištění

Je nejmodernějším typem životního pojištění. Investiční životní pojištění je postaveno na stejném principu jako kapitálové pojištění pro případ smrti a dožití.

Investiční životní pojištění funguje tak, že životní pojišťovny, u kterých si ho můžete sjednat, nabízejí několik interních podílových fondů, do kterých můžete investovat své peníze. Ve smlouvě o investičním pojištění uvedete poměr, v jakém chcete své pojistné rozdělit a do jakých fondů budou konkrétní částky investovány. Oproti jiným formám životního pojištění zde není záruka v podobě minimální, technické úrokové sazby, která činí 2,4 %. To by však nemělo příliš vadit, neboť v rámci investičního životního pojištění lze dosáhnout na zajímavé výnosy. (Janda, 2011, s. 120)

Ollivieri and Pitacco (2011, s. 318) popisují myšlenku politiky s propojením k investiční činnosti u životního pojištění. Uvádí zde politiku podělit se o investiční zisky a ztráty mezi pojistitelem a pojistníkem. Tato myšlenka zisku není v oblasti životního pojištění novým trendem. Tradice ve Velké Británii a na německých trzích sahá až do doby 19. století.

⁵ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistné produkty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/pojistne-produkty>

Pojišťovna tvoří při ukládání prostředků investičního pojištění speciální fondy, které ukládají prostředky do určité kombinace finančních investic.

Mezi základní fondy patří:

- akciový fond – obvykle akcie zavedených podniků,
- fond obligací – státní, municipální, bankovní a podnikové dluhopisy,
- peněžní fond – krátkodobé cenné papíry typu pokladničních poukázek,
- fond státních cenných papírů,
- fond cizích měn,
- různé smíšené fondy – kombinují jednotlivé finanční instrumenty. (Ducháčková, 2009, s. 121)

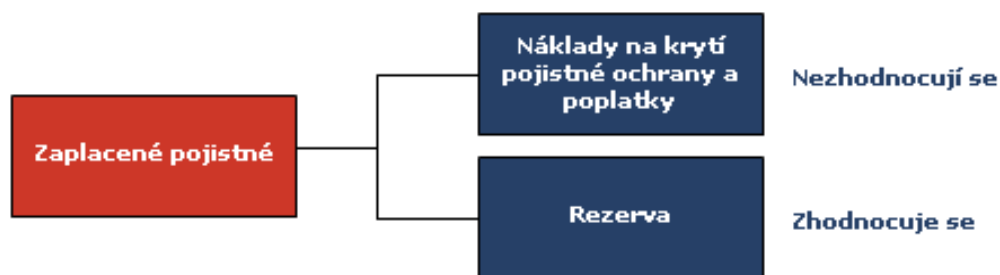
Obrázek 5 Využití zaplaceného pojistného v investičním pojištění⁶

1.4.4 Rodinné pojištění, pojištění dětí a mládeže, stipendijní pojištění, svatební pojištění

Těmito produkty životního pojištění může být pojištěna celá rodina včetně dětí, ale i jiné osoby jako prarodiče, pěstouni atd. Pojistná částka je vyplacena obmyšlené osobě v případě smrti jednoho rodičů, jestli zemřou oba rodiče, pojistné plnění se obvykle zvyšuje. (Dulkaj, 2007, s. 17) Obmyšlený je pojem, který označuje příjemce plnění, pokud jím není pojistník (typicky při životním pojištění).

U těchto typů pojištění je možné také další připojištění, např. úrazu, invalidity, či vážných chorob. Využití zaplaceného pojistného je znázorněno v obrázku 6.

⁶ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistné produkty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/pojistne-produkty>

Obrázek 6 Využití zaplaceného pojistného v pojištění dětí a mládeže ⁷

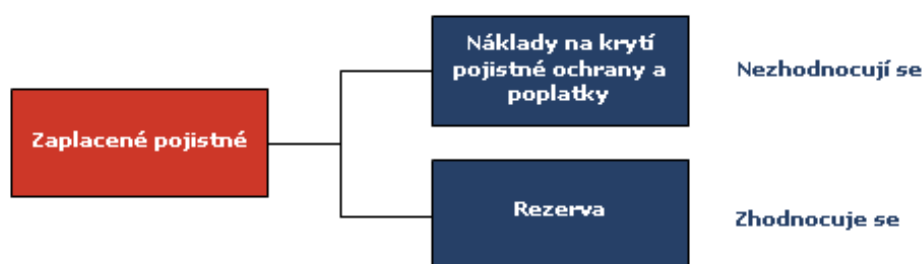
1.4.5 Důchodové pojištění

V rámci kapitálového životního pojištění si je možné sjednat tzv. důchodové životní pojištění, ve kterém dochází ke spoření na penzi. Z takto naspořené a zhodnocené sumy se vyplácí renta. Naopak pojištění na krytí rizika smrti je minimální. Většina pojistného se zhodnocuje. Pokud pojištěný zemře v průběhu pojistné doby, bude důchod vyplacen dědicům. (Janda, 2011, s. 120)

V rámci důchodového pojištění je možná výplata následujících pojistných produktů:

- základní důchod, který je doplňkem starobního důchodu,
- důchod pro pozůstalé splatný v případě smrti pojištěného,
- dočasný důchod pro případ plné invalidity určený pro dobu před splatností základního důchodu. (Votava, 2012, s. 21)

Využití zaplaceného pojistného v důchodovém pojištění je zobrazeno v obrázku 7.

Obrázek 7 Využití zaplaceného pojistného v důchodovém pojištění ⁸

⁷ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistné produkty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/pojistne-produkty>

⁸ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistné produkty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/pojistne-produkty>

1.4.6 Druhy připojištění k životnímu pojištění

Součástí smluv životních pojištění jsou často nejrůznější připojištění. Ta mohou zvyšovat ochranu proti základním rizikům nebo se vztahují na rizika, která základní složka pomíjí. (Slepecký, Polách, 2010, s. 43)

Slepecký a Polách (2010) uvádí např. tyto příklady možných připojištění:

- připojištění pro případ trvalé plné invalidity,
- připojištění pro případ smrti úrazem,
- připojištění pro případ náhlé smrti nebo trvalých následků úrazem,
- připojištění denních dávek pro případ plné pracovní neschopnosti,
- připojištění denních dávek pro případ pobytu v nemocnici.

1.5 Stanovení pojistného v životním pojištění

Výpočet velikosti pojistného v životním pojištění z teoretického hlediska vychází z principu ekvivalence, tzn. netto pojistné, by mělo pokrýt budoucí pojistná plnění v rámci životního pojištění. Přitom v životním pojištění, protože je spojeno obvykle z časového hlediska dlouhodobějšími obdobími, hraje významnou roli zahrnutí faktoru času do propočtu velikosti pojistného. Současně zde hraje důležitou roli určení pravděpodobnosti realizace příslušného rizika (dožití, úmrtí) pro konkrétní druh životního pojištění. Pravděpodobnost dožití nebo úmrtí je ovlivněna celou řadou vlivů, jako je délka pojistné doby, vstupní věk pojištěné osoby, pohlaví, její zdravotní stav, její způsob života. (Ducháčková, 2009, s. 122)

K základnímu matematickému modelu životního pojištění patří dále úmrtnostní tabulky, ze kterých se vychází při určování pravděpodobnosti dožití určitého věku a pravděpodobnosti úmrtí před dosažením určitého věku v rámci životního pojištění.

Obecný matematický model životního pojištění lze konstruovat následujícím způsobem:

Nechť v letech $j = 0, 1, 2, \dots, n$ mohou nastat pojistné události typu $i = 1, 2, \dots, m$ (např. dožití se daného věku, úmrtí, pobírání důchodu během některých let aj.).

Matice (z_{ij}) , (p_{ij}) , $i = 1, \dots, m$, $j = 0, 1, \dots, n$ určují závazek pojistitele vůči pojištěnému. Přitom výše závazku se interpretuje jako netto pojistné, které pojištěný při uzavírání pojistné smlouvy zaplatí pojistiteli (neboli současná hodnota závazku pojistitele vůči pojistníkovi), tj.:

$$NP = \sum_{j=0}^n v^j * \sum_{i=1}^m v^j * z_{ij} * p_{ij}$$

Kde:

NP = netto pojistné,

z_{ij} = částka, kterou musí pojistitel zaplatit v případě, že v roce j nastane pojistná událost i ,

p_{ij} = pravděpodobnost, že v roce j nastane pojistná událost i ,

v^j = odúročitel (diskontní faktor). (Ducháčková, 2009, s. 128)

Ducháčková (2009) dělí životní pojištění na dvě základní situace:

a) pojistná událost typu $i = 1$, tzn. x -letý člověk se dožije věku $x + j$, potom

$$P_{1j} \begin{cases} 1 & \text{pro } j = 0 \\ {}_j p_x & \text{pro } j \geq 1 \end{cases}$$

b) pojistná událost typu $i = 2$, tzn. x -letý člověk umírá ve věku $x + j - 1$, potom

$$P_{2j} \begin{cases} 0 & \text{pro } j = 0 \\ {}_{j-1} q_x & \text{pro } j \geq 1 \end{cases}$$

Smíšené (investiční) životní pojištění se sjednává na dobu n let osoby pojištěné ve věku x . Pojistné plnění se vyplácí v případě dožití věku $x + n$ nebo v případě úmrtí během trvání pojištění (před dosažením věku $x + n$). Při tomto pojištění vyplatí pojistitel pojištěnému pojistnou částku (PČ) v případě, že se pojištěný dožije věku $x + n$, a vyplatí PČ pozůstalým pojištěného v případě jeho úmrtí před dosažením věku $x + n$. Netto pojistné má tvar:

$$NP = \left(v^n {}_n p_x + \sum_{j=1}^n v^j {}_{j-1} q_x \right) * P\check{C} = \left(v^n \frac{l_{x+n}}{l_x} + \sum_{j=1}^n v^j \frac{l_{x+j-1} - l_{x+j}}{l_x} \right) * P\check{C}$$

Brutto pojistné zahrnuje vedle netto pojistného správní náklady. Tedy k netto pojistnému určenému pro určitý typ životního pojištění a daného pojištěného se připočítává velikost kalkulovaných správních nákladů. (Ducháčková, 2009, s. 130)

Příklad matematického modelu životního pojištění

Jednorázově zaplacené netto pojistné při pojištění na dožití se 40leté osoby věku dalších dvaceti let, tzn. 60 let, s pojistnou částkou ve výši 100 000 Kč a technickou úrokovou mírou ve výši 4 % se zjistí:

$$NP = \frac{1}{(1+0,04)^{20}} * \frac{l_{60}}{l_{40}} * 100\,000 \quad (\text{Ducháčková, 2009, s.129})$$

1.6 Investiční rozhodování

Na českém trhu je v současné době 51 pojišťoven, z nichž téměř 20 nabízí ve svém portfoliu i investiční životní pojištění. Při výběru vhodného investičního životního pojištění je důležité investiční rozhodování.

Investicí rozumíme využití kapitálu s cílem dosáhnout jeho zhodnocení. Při investování se investor vzdává dnešní jisté hodnoty ve prospěch nejisté budoucí hodnoty. Investice také představují významný dynamizující faktor každého podniku. Bez pochopení významu investování nelze zhodnocovat vložený kapitál a podporovat rozvoj nových aktivit. Investiční rozhodování definujeme jako investorovo ohodnocení jednotlivých peněžních toků, jejich porovnávání, posuzování jejich stability s přihlédnutím k časové hodnotě peněz.

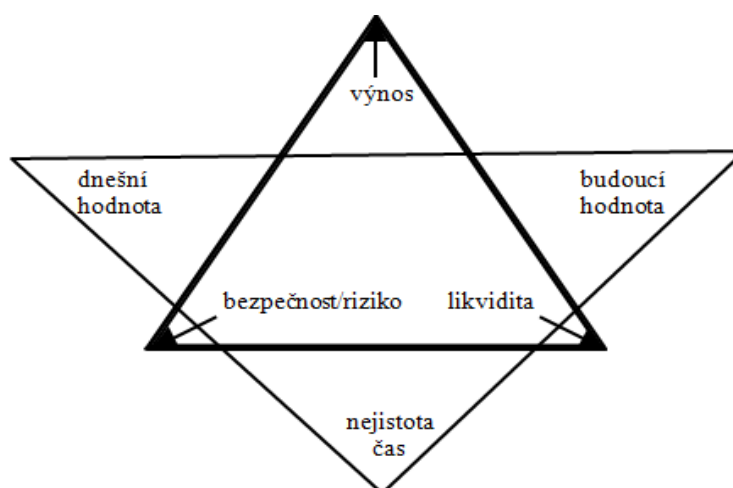
Základní problémy, na které si musí investor odpovědět, jsou následující:

- Kolik investovat?
- Do kterých projektů investovat (pevné nebo pohyblivé, hmotné či nehmotné, skutečné nebo finanční)? Investice nemusí být čistě vnitrostátní. (Pike and Neale, 2006, st. 6)

Polách, Drábek, Merková a Polách jr. (2012) definují rozhodování o investicích jako „problém nalezení a realizace podnikatelského optima, které představuje nejúčelnější využití investovaných zdrojů“. Podstatou každého rozhodování je záměrný výběr, nenáhodná volba.

1. *Jako jednorázový akt*, když se rozhodnutím řeší jednoduchý, opakující se problém, k čemuž postačují jednoduchá pravidla.
2. *Jako logickou posloupnost* jednotlivých činností tvořících komplexní rozhodovací proces, kdy bez důkladné přípravy a uplatnění mnoha metod rozhodování nevystačíme (patří sem investiční rozhodnutí).

Investování si lze představit jako trojúhelník, jehož jednotlivé vrcholy jsou pojmenované jako riziko, výnos a likvidita. Všechny vrcholy jsou vzájemně propojeny. Posledním elementem je čas, po který investice trvá, což je onen investiční horizont. (Janda, 2011, s. 109)

Obrázek 8 Magický trojúhelník v investičním prostoru

Tato kritéria vymezují prostor pro investiční rozhodování a úzce spolu souvisí. Tento prostor je znázorněn na obrázku 8. Existují mezi nimi vzájemné vztahy, které jsou převážně inverzní. Např. čím se investice více přibližuje k rohu bezpečnosti, tím je méně riskantní, avšak méně výnosná. A opačně čím je investice výnosnější, tím je také riskantnější. Dále je ideální taková, která má vysokou výnosnost, je bez rizika a v co nejkratší době se dá přeměnit v peněžní hotovost, avšak taková investice neexistuje.

Podle vztahu k riziku a očekávané výši výnosu existují investiční strategie:

- **konzervativní** – ochrana hodnoty investice při minimálním riziku,
- **vyvážená** – růst hodnoty investice při přiměřeném riziku,
- **agresivní (dynamická)** – vysoký růst hodnoty investice při vysokém riziku.

1.6.1 Výnos

Výnos investora lze chápat jako souhrn veškerých příjmů, které investor z daného investičního instrumentu obdrží. Jedná se o odměnu investora za podstoupené riziko. S ohledem na použitá vstupní data a vypovídací schopnost je možné kalkulovat výnos historický (výnos ex post) a výnos očekávaný (výnos ex ante). (Veselá, 2007, s. 583)

Janda (2011) zde poukazuje na to, že k výnosům se vztahuje ještě jeden důležitý faktor. I když investice může zaznamenat extrémně vysoké zhodnocení, tak v podstatě můžete být ve ztrátě. To proto, že cena akcie mezitím klesla pod nákupní hodnotu, za kterou jste ji koupili. Platí zde pravidlo, jestliže se ekonomice daří, můžete očekávat zhodnocení peněz.

1.6.2 Riziko

Riziko je investory chápáno jako nebezpečí, že se skutečná výnosová míra odchýlí od výnosové míry očekávané nebo předpokládané. Krátce je možné riziko charakterizovat jako míru variability výnosu. Analogicky s měřením výnosu také v případě rizika lze s ohledem na použitou datovou základnu měřit a posuzovat jednak riziko historické (ex post) a riziko očekávané (ex ante). (Veselá, 2007, s. 588)

Největší riziko při investování spočívá v tom, že hodnota aktiv, která se pro investování používají, neustále kolísá. Kolísání hodnoty se odborně nazývá volatilita a je pro různé druhy aktiv rozdílná. Čím více je hodnota investice volatilní, tím je více riziková. Abyste se však vyhnuli riziku již na samém počátku investice je třeba investiční portfolio co nejvíce diverzifikovat. (Janda, 2011, s. 109)

Obrázek 9 Bezpečnostní pyramida

Z bezpečnostní pyramidy, viz obrázek 9, vyplývá, že bezrizikové investice jsou např. nemovitosti, drahé kovy, pokladniční poukázky či depozitní certifikáty. Vysoce rizikové jsou opce a termínované kontrakty, akcie a podnikatelské projekty a směnky.

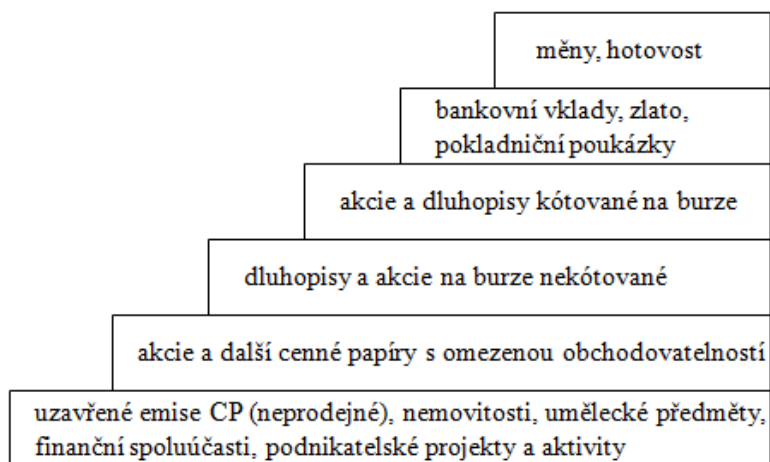
1.6.3 Likvidita

Likvidita představuje schopnost přeměnit určitý investiční instrument na hotovost velice rychle s minimálními transakčními náklady. Za likvidní považuje investor takový investiční instrument, který může prodat během několika minut bez toho, že by zaznamenal ztráty ve své hodnotě. (Veselá, 2007, s. 602)

Rozsah řízení likvidity se obvykle vztahuje na řízení a kontrolu:

- peněžních toků a jejich prognóz,
- investic a půjček do 1 roku,
- dostupnosti výpůjčních příslibů,
- krátkodobé úrokové sazby. (Moir, 1999, st. 2)

Za nejlíkvnější aktiva, zobrazeno na obrázku 10, se považují měny a hotovosti, dále pak bankovní vklady, zlato a pokladniční poukázky. Za nejméně likvidní aktiva se pokládají uzavřené cenné papíry, nemovitosti, umělecké předměty a finanční spoluúčasti.

Obrázek 10 Schodiště likvidity

Vzájemný vztah mezi výnosem, rizikem a likviditou je označován jako „**zlaté pravidlo investování**“. Toto pravidlo určuje současné hodnocení investic těmito třemi kritérii. A platí, že neexistuje investice, která by dosáhla maxima ve všech třech investičních kritériích. Přičemž čím více se jedna investice blíží k maximu jednoho kritéria, tím více se vzdaluje od dalších dvou.

Polách, Drábek, Merková a Polách jr. (2012) definují zlaté pravidlo investování takto, „koruna dnes má větší hodnotu než koruna zítra, protože dnešní koruna může být investována, aby okamžitě začala vydělávat úrok“.

1.7 Možnosti investování

Před začátkem jakéhokoliv investování je důležité si položit otázku, co bychom chtěli s naspořenými penězi udělat. Dále si musíme ujasnit, na jak dlouho budeme peníze ukládat a v poslední řadě si musíme uvědomit, že při investování nemusí dojít ke zhodnocení vložené částky, ale podstupujeme riziko ztráty. Následně přichází na řadě volba produktu neboli investice.

Dělení investic:

- **hmotné investice** (kapitálové, fyzické) – vytvářejí či rozšiřují výrobní kapacitu podniků, např. nová technologie, investice do ochrany životního prostředí atd.,
- **nehmotné** (nemateriální) – zahrnují výdaje na výzkum, nákup know-how,
- **finanční** – zahrnují nákup akcií, obligací, finančních spoluúčástí či jiných CP.

Mezi obecné možnosti investování v ČR patří:

- **na kapitálovém trhu** – nákup akcií, podílové fondy, investiční fondy, komoditní trh, dluhopisy,
- **v bance** – spořicí účty, termínované účty, běžné účty, družstevní záložny,
- **státní programy** – stavební spoření, penzijní připojištění,
- **další** – nákup obrazů, uměleckých děl na aukcích, nákup nemovitostí, zlata.

Investiční fondy jsou rozděleny na podílové jednotky. Každá podílová jednotka představuje nárok na předepsaný podíl příslušného investičního fondu. Klient má v pojišťovně otevřen korunový účet, na který plyne jeho pojistné a ze kterého je strháváno případné rizikové pojistné a správní náklady. Vedle tohoto účtu náleží klientovi ještě podílový účet, na kterém jsou prostředky ve formě podílových jednotek. Za prostředky na korunovém účtu jsou pořizovány podílové jednotky ve fondech zvolených pojištěným. Rozdělení mezi jednotlivé investiční fondy určuje alokační poměr. Klient může tento poměr měnit a tak upravovat potenciální výnos a riziko spojené s jeho pojistkou. (Ducháčková, 2009, s. 121)

Základní členění fondů dle investiční strategie:

- **fondy peněžního trhu** – konzervativní, přednost nízkému riziku před vyššími výnosy, vhodné ke krátkodobému investování,
- **dluhopisové fondy** – střední cesta mezi peněžními a akciovými, míra rizika a výnosu se odvíjí od druhu CP, kdo kterých investují,
- **akciové fondy** – rizikovější ale výnosnější, k dlouhodobému investování,
- **smišené fondy** – různorodé, výnosově mezi dluhopisovými a akciovými fondy,
- **příjmové fondy** – upřednostňují roční příjem z dividendy, krátkodobé,
- **růstové fondy** – upřednostňují růst tržní ceny, dlouhodobé.

Ducháčková (2009) také uvádí, že v rámci investičního životního pojištění má pojistník možnost volby portfolia, resp. podílového fondu, případně podílových fondů, a nese investiční riziko.

S investičním životním pojištěním většinou existují 2 způsoby investování:

- garantované zhodnocení,
- vlastní investiční strategie, která ovlivňuje předpokládanou výši výnosu.

Právní úpravu zabývající se investováním upravuje zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech uvedený v druhé kapitole.

2 PRÁVNÍ ÚPRAVA ČESKÉHO POJIŠŤOVNICTVÍ

Po roce 1989 došlo, stejně jako v dalších oblastech ekonomiky, i v českém pojišťovnictví k významným změnám. Bylo nutno zabezpečit přechod od centrálně řízeného pojišťovnictví k systému založenému na tržním mechanismu a vyvstala nutnost tyto změny zabezpečit i legislativně. (Votava, 2012, s. 11)

Bylo nutné umožnit zahraničním pojišťovnám vstup na český trh za stejných pravidel, která mají na svých domácích trzích. Dále se také jednalo o sjednocení české pojistné legislativy se systémy uplatňovanými v EU, což bylo jednou z hlavních podmínek vstupu ČR do EU.

K nejdůležitějším orgánům v ČR, které se podílejí na tvorbě legislativy v pojišťovnictví, patří Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka.

2.1 Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

V tomto zákoně jsou zakotveny nejdůležitější otázky spojené s pojišťovacími činnostmi. Tato nová právní úprava byla nezbytná z hlediska vstupu do EU.

Zákon č. 277/2009 (2009) upravuje, že se tímto zákonem řídí i další instituce, které provozují činnosti spojené s pojišťovnictvím, jsou to:

- a) provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti pojišťovnou se sídlem na území ČR a provozování zajišťovací činnosti se sídlem na území ČR,
- b) provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti na území ČR pojišťovnou se sídlem na území členského státu EU nebo na území státu tvořícího Evropský hospodářský prostor a provozování zajišťovací činnosti na území ČR zajišťovnou se sídlem na území jiného členského státu,
- c) provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti na území ČR pojišťovnou se sídlem na území jiného státu, než který je uveden v písmenech a) a b), a provozování zajišťovací činnosti na území ČR zajišťovnou na území třetího státu.

Hlavním cílem tohoto zákona je především zkoordinovat právní úpravu pojišťovacího sektoru s požadavky evropského práva a také zmodernizovat strukturu práva, aby odpovídala fungování pojišťoven v prostředí jednotného evropského trhu.

2.2 Ostatní právní normy vztahující se k pojišťovnictví

Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí

Cílem tohoto zákona je upravit postavení pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů. Účinností tohoto zákona se začali pojišťovací zprostředkovatelé členit do těchto kategorií: vázaný pojišťovací zprostředkovatel, podřízený pojišťovací zprostředkovatel, pojišťovací agent, výhradní pojišťovací agent, pojišťovací makléř.

Zákon:

- upravuje podmínky podnikání pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí,
- upravuje podmínky zahájení činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů na základě práva zřizovat pobočky (usazovat se) nebo svobody dočasně poskytovat služby,
- zřizuje registr pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí,
- upravuje výkon státního dozoru nad činností pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí. (Böhm, Mužáková, 2010, s. 85)

Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě

Zákon č. 27/2004 Sb., o pojistné smlouvě upravuje vztahy účastníků soukromého tj. smluvního pojištění. Pojistná smlouva zavazuje pojistitele v případě vzniku události vyplatit pojistné plnění dle sjednaného rozsahu a pojistník je za to povinen platit pojistiteli pojistné. (Votava, 2012, s. 12)

Zákon se mimo jiné věnuje také životnímu pojištění, které může být sjednáno pro případ smrti nebo dožití. Pro případ dožití se používá pojištění dožití se stanovením věku, dožití do konce pojistné smlouvy nebo pojištění dožití jiné události. Je zde i uvedeno, že do tří let věku dítěte nelze uzavřít pojištění na smrt. Sebevražda je též vyloučena z pojištění, jestliže nastane dříve než po dvou letech od sjednání pojištění.

Zákon č. 377/2005 Sb., o finančních konglomerátech

Finančními konglomeráty se zde rozumí finanční skupiny, které poskytují služby a produkty v různých oblastech finančních trhů. Jedná se např. o banky, pojišťovny a obchodníky s CP. Tímto zákonem zavedla Evropská komise obezřetný dozor u kapitálové vybavenosti, koncentrace rizik a kontrolního systému na úrovni konglomerátu.

Základním cílem je stanovit požadavky na kapitál na úrovni finančního konglomerátu tak, aby se zabránilo jeho vícenásobnému použití. Zpřísnují se požadavky na management, zejména u smíšených finančních holdingových osob, které jsou často řízeny jako podnikatelské subjekty. (Böhm, Mužáková, 2010, s. 90)

Zákon č. 57/2006 Sb., o sjednocení dohledu nad finančním trhem

Böhm, a Mužáková (2010) uvádí, že bylo nutné provést poměrně rozsáhlou změnu řady zákonů tak, aby kompetence při dohledu nad finančním trhem reálně převzala ČNB. Jednalo se např. o změny zákonů o pojišťovnictví, penzijním připojištění, dani z příjmů atd.

Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech

Zákon č. 240/2013 Sb., nabyt účinnosti v srpnu 2013 a mění podmínky investování do fondů kvalifikovaných investorů. Vedle nezbytných změn evropských směrnic také modernizuje oblast fondového investování a upravuje podmínky pro obhospodařování a administraci investičních fondů a zahraničních fondů a nabízení investic do těchto fondů.

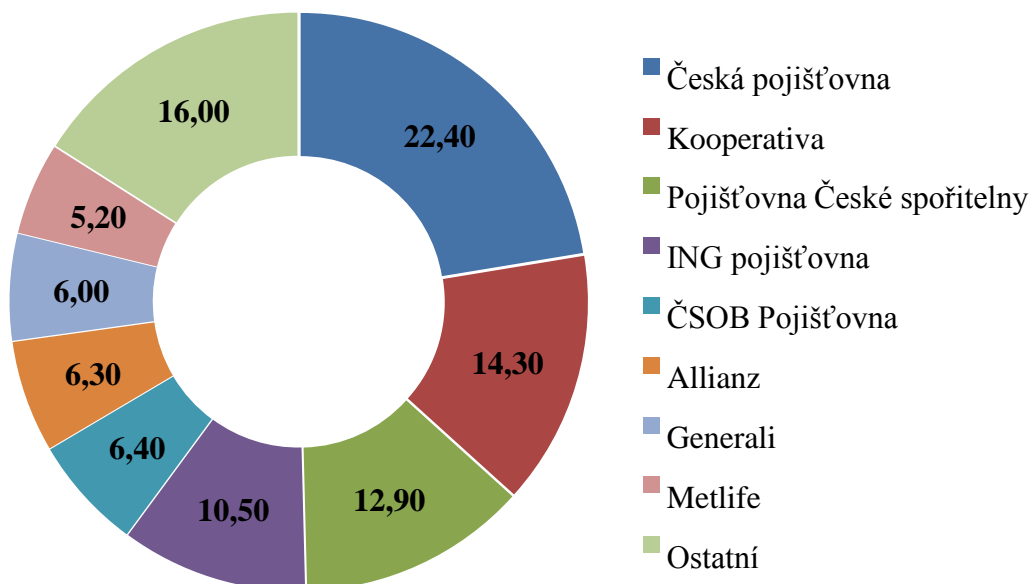
Vyhláška ČNB č. 434/2009 Sb.

Böhm a Mužáková (2010) zde uvádějí, že tato vyhláška představuje prováděcí předpis k zákonu č. 277/2009 Sb. a upravuje např.:

- a) požadavky na řídicí a kontrolní systém,
- b) formu a obsah dokladů přikládaných k žádosti o udělení povolení k provozování pojišťovací činnosti,
- c) obsah a náležitosti dokladů přikládaných k žádosti,
- d) limity pro jednotlivé položky skladby finančního umístění,
- e) způsob výpočtu upravené míry solventnosti.

3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ POJIŠŤOVNY POSKYTUJÍCÍ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

V současné době na českém pojistném trhu nabízí životní pojištění téměř 20 pojišťoven. Jejich procentuelní podíl na trhu životního pojištění v roce 2013 vyjadřuje obrázek č. 11.

Obrázek 11 Podíl pojišťoven na trhu životního pojištění v roce 2013 v %⁹

Při výběru pojišťoven pro analýzu jejich produktů bylo přihlíženo k několika faktorům. Mezi ně patří především podíl na trhu životního pojištění, dostupnost pobočky, síla jména pojišťovny, rostoucí tendence oblíbenosti pojišťovny a ochota spolupracovat při vypracování diplomové práce.

K porovnání produktů životního pojištění jsou zvoleny podle výše uvedených kritérií tyto 3 pojišťovny:

- Česká pojišťovna, a. s.
- Kooperativa pojišťovna, a. s. Vienna Insurance Group
- ING životní pojišťovna, a. s.

⁹ MAŠEK, František. Muži se pojišťují více a na vyšší částky. *Hospodářské noviny*. [cit. 2014-04-18].

3.1 Česká pojišťovna, a. s.

Česká pojišťovna, a. s. je univerzální pojišťovnou s více než 185letou bohatou tradicí v poskytování životního i neživotního pojištění. Tradice České pojišťovny se odvíjí od roku 1827, kdy byla založena První česká vzájemná pojišťovna. V 50. letech 20. století vznikla jediná Československá pojišťovna, která se zrušením monopolního postavení v roce 1991 přejmenovala na Českou pojišťovnu, a. s. Do konce roku 1999 vzniklo na českém pojistném trhu 42 pojišťoven. Avšak Česká pojišťovna si i v dnešním vysoce konkurenčním prostředí drží výhradní postavení.

Posláním České pojišťovny a. s., ke kterému se hlásí, je pomáhat klientům v nejtěžších okamžicích jejich životů. Česká pojišťovna, a. s. dlouhodobě zaujímá pozici lídra na českém pojistném trhu. V roce 2013 zaujímala téměř 23 % na trhu životního pojištění. V roce 2012 obhájila Česká pojišťovna, a. s. titul Pojišťovna roku. (Výroční zpráva 2012, Česká pojišťovna)

Obrázek 12 Logo Česká pojišťovna ¹⁰

Informace z obchodního rejstříku:

Obchodní jméno: Česká pojišťovna, a. s.

Základní jmění: 4 mld. Kč

Sídlo: Spálená 75/16, 11304 Praha 1

IČ: 45272956

Majoritní vlastník: CZI Holding N. V. (100 %)

Počet zaměstnanců (k 31. 12. 2012): 3977

¹⁰ ČESKÁ POJIŠŤOVNA, A. S. *Výroční zpráva 2012*. Praha, 2013. Dostupné z: http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50003/VZ+2012_CP.pdf

Česká pojišťovna poskytuje životní i neživotní pojištění, také i pojištění pro malé, střední a velké klienty v oblasti průmyslových, podnikatelských rizik a zemědělství.

Celkové předepsané pojistné České pojišťovny podle metodiky ČAP v roce 2012 přesáhlo 29,9 miliardy Kč. Z toho neživotní pojištění činilo 19 miliard a životní pojištění 10,9 miliardy Kč. Tržní podíl České pojišťovny, která si dlouhodobě udržuje primát na trhu v obou hlavních segmentech, dosáhl 22,8 %. Pozitivní vývoj zaznamenala zejména oblast pojištění velkých rizik, dopravní pojištění, pojištění odpovědnosti občanů, pojištění staveb občanů a zejména cestovní pojištění, které vzrostlo meziročně o více než čtvrtinu. (Výroční zpráva 2012 – Česká pojišťovna)

Česká pojišťovna dosahuje v hodnocení světové agentury Standard & Poor's ratingu A-, který značí vysokou finanční stabilitu společnosti.

Nabídka životního pojištění u České pojišťovny:

- životní pojištění Diamant 2014,
- životní pojištění Multirisk 2014,
- životní pojištění Patriot 2014,
- životní pojištění Profi Život 2014,
- životní pojištění Manažer 2014,
- KOMBInované vkladové pojištění 2014,
- dětské pojištění Sluníčko Plus 2014,
- úrazové a důchodové pojištění.

Nabídka vybraných fondů:

- *Vyvážený fond fondů* – vyvážený poměr mezi rizikem a zhodnocením ve střednědobém až dlouhodobém horizontu,
- *Dynamický fondů fondů* – využití potenciálu na akciových a komoditních trzích, dosažení vyššího zhodnocení bude za cenu vyššího kolísání hodnoty podílového fondu,
- *Konzervativní fond ČP Invest* – investice do státních pokladničních poukázek, termínovaných vkladů u bank, příp. do otevřených podílových fondů, typická velmi nízká volatilita a mírně přesahující výnos z vkladních knížek,

- *Fond korporátních dluhopisů* – investice do bonitních dluhopisů českých a zahraničních společností, nižší riziko ztráty než u akciového fondu a vyšší výnosy,
- *Fond globálních značek* (Akciový fond) – dlouhodobé uložení prostředků s očekávanou vyšší mírou výnosů, klienti profitují na výnosu z akcií silných, světově proslulých firem,
- *Zlatý fond* – investice do akcií a dluhopisů firem těžících zlato a stříbro v dlouhodobém horizontu očekávající vyšší míru výnosů,
- *Fond nemovitostních akcií* – investice do akcií realitních společností,
- *Smíšený fond* – vyvážený poměr mezi výší očekávaného výnosu, mírou investičního rizika a potřebným časovým horizontem.

3.2 Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group

Kooperativa pojišťovna, a. s. Vienna Insurance Group je druhou největší pojišťovnou na tuzemském trhu. Byla založena v roce 1991 jako první komerční pojišťovna na území bývalého Československa. Její podíl na celkovém předepsaném pojistném v ČR je 14,3 %. Je univerzální pojišťovnou, která nabízí plný sortiment služeb a všechny standardní druhy pojištění jak pro občany, tak pro klienty z řad firem od drobných podnikatelů až po velké korporace. Kooperativa pojišťovna, a. s. je součástí koncernu VIG. (Výroční zpráva 2012 – Kooperativa pojišťovna)

Nejdůležitější vlastností pojišťovny je stabilita a spolehlivost.

Obrázek 13 Logo Kooperativa ¹¹

¹¹ KOOPERATIVA, A. S. *Výroční zpráva 2012*. Praha, 2013. Dostupné z: <http://www.koop.cz/o-nas/zakladni-informace/vyrocní-zpravy/vyrocní-zpravy-kooperativa.html>

Informace z obchodního rejstříku:

Obchodní jméno: Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group

Základní jmění: 3 mld. Kč

Sídlo: Pobřežní, 18600 Praha 8

IČ: 47116617

Majoritní vlastník: WIENER STÄDTISCHE Versicherung AG VIG (96 %)

Počet zaměstnanců (k 31. 12. 2012): 3 838

Pojišťovna v roce 2012 dosáhla předepsaného pojistného ve výši 30,62 miliardy Kč, což je nepatrně lepší výsledek než v roce 2011. Zmírnil se pokles neživotního pojištění, kde předepsané pojistné meziročně kleslo o 1 % na 21,51 miliardy Kč. A nadále pokračoval růst v životním pojištění, kde se předepsané pojistné zvýšilo o 4 % na 9,11 miliardy Kč. (Výroční zpráva 2012 – Kooperativa)

Kooperativa pojišťovna, a. s. poskytuje širokou nabídku produktů. Nabízí klasická pojištění osob, tj. životní pojištění, důchodové pojištění, úrazové pojištění.

Nabídka životního pojištění u pojišťovny Kooperativa:

- univerzální životní pojištění PERSPEKTIVA,
- PENZE,
- kapitálové životní pojištění HARMONIE,
- komplexní rizikové životní pojištění RUBIKON,
- dětský program ŽABKA.

Nabídka fondů:

- *ERSTE-SPARINVEST* (konzervativní, dynamický a progresivní) – investice do dluhopisových i akciových fondů, investiční riziko podle typu strategie,
- *C-Quadrat Balanced* – investice do akciových fondů, střední riziko,
- *C-Quadrat Dynamic* – investice do podílových fondů, vyšší investiční riziko,
- *Conseq Vyvážené portfolio* – investice do dluhopisových a akciových fondů, střední až vyšší riziko, vyšší zhodnocení,
- *Conseq Dynamické portfolio* – dluhopisové a akciové fondy, vyšší riziko,

- *Conseq Horizont Invest* (10 a 11) – dluhopisové a akciové fondy, minimální výkyvy,
- *Komoditní* – do komodit, vyšší investiční riziko,
- *C-Quadrat Strategie AMI* – investice do akciových fondů, střední riziko.

3.3 ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku

ING životní pojišťovna N. V. je globální finanční skupina holandského původu se zkušenostmi a bohatou tradicí od roku 1845 v oblasti bankovníctví, investování, životního pojištění a penzijního připojištění. Působí ve více než 40 státech světa, zaměstnává 84 000 zaměstnanců a pomáhá řídit finanční budoucnost zhruba 61 milionům klientů. Hlavním portfoliem ING pojišťovny, a. s. je životní pojištění a doplňkové penzijní spoření. Neživotní pojištění nezprostředkovává. Podíl na trhu životního pojištění činí 10,50 %.

ING v České republice

Finanční skupina ING vstoupila na český trh v roce 1991 a od počátku svého působení patří mezi přední subjekty ve všech oblastech, v nichž v České republice působí. Pojišťovací část ING poskytuje finanční servis jak individuálním, tak i korporátním klientům, kteří si mohou vybrat ze škály produktů:

- Životní pojištění – ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku;
- Soukromé zdravotní pojištění – ING pojišťovna, a. s.;
- Penzijní připojištění (od 1. 1. 2013 transformovaný fond) a doplňkové penzijní spoření – ING Penzijní fond, a. s. resp. ING Penzijní společnost, a. s.;
- Investice – ING Investment Management (C. R), a. s. (Výroční zpráva 2012 – ING pojišťovny).

Obrázek 14 Logo ING Životní pojišťovna ¹²

¹² ING ŽIVOTNÍ POJIŠŤOVNA N. V. *Výroční zpráva 2012*. Praha, 2013. Dostupné z: <https://www.ingpojistovna.cz/files/cz/tiskove-centrum/vyrocní-zpravy/2012/vz-health-2012.pdf>

Informace z obchodního rejstříku:

Obchodní jméno: ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku

Základní jmění: 65 ml. Kč

Sídlo: Nádražní 344/25, 150 00 Praha 5 – Smíchov

IČ: 40763587

Majoritní vlastník: ING Continental Europe Holding, B. V. (100 %)

Počet zaměstnanců (k 31. 12. 2012): 750

ING Životní pojišťovna N. V, dosáhla k 31. prosinci 2012 ztráty ve výši 1 843 tisíc Kč, což je mírné zlepšení oproti roku 2011, kdy ztráta činila 3 785 tisíc Kč. Počet klientů klesl v roce 2012 oproti roku 2011 cca o 1,6 tisíce na celkový počet 7 492 pojištěnců. V souvislosti s poklesem počtu pojištěnců i uzavřených nových smluv došlo ke snížení hrubého předepsaného pojistného, které v roce 2011 činilo 17,7 milionu korun, zatímco v roce 2012 se snížilo na 15,3 milionu korun. (Výroční zpráva 2012 – ING Životní pojišťovna)

Nabídka životní pojištění u ING Životní pojišťovny:

- kapitálové životní pojištění RODINA,
- kapitálové důchodové pojištění,
- investiční životní pojištění ING SMART,
- úrazové a rizikové životní pojištění.

Nabídka fondů:

- základní fondy – fond obligací, cizích měn, flexibilních investic, českých akcií, smíšený, růstový fond, fond JUNIOR, Multifond aj.,
- garantované fondy,
- GE Money Bank fondy – konzervativní, vyvážené, růstové strategie,
- uzavřené fondy – smíšený, český click fond, fond světových akcií.

4 ANALÝZA KONKRÉTNÍCH PRODUKTŮ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Životní pojištění se na reálném pojistném trhu objevuje v mnoha podobách. Základní druhy pojištění jsou doplněny o různé možnosti dalšího připojištění. Každá pojišťovna se snaží odlišit od konkurence a nabídnout speciální nabídky nejvhodnější pro konkrétního klienta. Cílem pojišťoven je získat nové a udržet si stávající klienty.

Pro analýzu konkrétních modelů nabídek v životním pojištění jsou vytvořeny 4 segmenty jedinců, které zastupují nejpočetnější skupiny osob poptávajících se po pojistné ochraně. Pro srovnání pojistných produktů je zvolen tradiční typ kapitálového životního pojištění a moderní typ tzv. flexibilního investičního životního pojištění.

Segment 1 vyobrazuje muže, narozeného 5. 6. 1994, který studuje vysokou školu a příležitostně si vydělává formou brigád. U studenta předpokládáme hlavně prvotní odhodlanost pojistit se proti nenadálým životním situacím. Jeho hlavním úmyslem je spořit a zhodnotit své vložené prostředky. *Segment 2* znázorňuje ženu, narozenou 28. 3. 1986, která pracuje jako prodavačka v supermarketu. Tato žena má 2 děti, je rozvedená samoživitelka a měsíčně si vydělává průměrně 12 000 Kč. *Segment 2* zobrazuje průměrného klienta, který potřebuje zabezpečit rodinu a nechce podstoupit vyšší riziko ztráty výnosu. Slévárenský dělník zastupuje *segment 3* a reprezentuje osoby pracující v rizikovém zaměstnání. Uváděný dělník, narozený 6. 5. 1979, je ženatý, má 2 děti a měsíčně vydělává 25 000 Kč. Jako hlavní živel rodiny potřebuje v maximální míře zajistit rodinu. *Segment 4* znázorňuje finančního ředitele, narozeného 30. 5. 1964, který má 2 děti a měsíčně si vydělává 50 000 Kč. Tento segment reprezentuje osoby s vyššími příjmy a také s větším úmyslem zhodnotit své finanční prostředky.

4.1 Kapitálové životní pojištění

Kapitálové životní pojištění v sobě spojuje životní pojištění a spoření. Pojistit se jím lze pro případ dožití určitého věku nebo smrti. Pojistné placené klientem se rozdělí na dvě části, jedna je určena na krytí nákladů pojistné ochrany a z druhé je tvořena rezerva, která se dále zhodnocuje. Kapitálový výnos je zde garantován pojišťovnou a je vázán na technickou úrokovou míru (tzv. maximálně garantované minimální zhodnocení) určenou Ministerstvem financí.

Tržní segmenty pro kapitálové životní pojištění jsou následující:

1. **Muž** – narozen 5. 6. 1994, student, doba pojištění do 50 let, pojištění pro případ dožití 800 000 Kč, pojištění pro případ smrti 800 000 Kč;
2. **Žena** – narozena 28. 3. 1986, samoživitelka, prodavačka, doba pojištění do 60 let, pojištění pro případ dožití 800 000 Kč, pojištění pro případ smrti 800 000 Kč;
3. **Muž** – narozen 6. 5. 1979, slévárenský dělník, doba pojištění do 60 let, pojištění pro případ dožití 1 000 000 Kč, pojištění pro případ smrti 1 000 000 Kč;
4. **Muž** – narozen 30. 5. 1964, finanční ředitel, doba pojištění do 65 let, pojištění pro případ dožití 1 500 000 Kč, pojištění pro případ smrti 1 500 000 Kč.

4.1.1 Česká pojišťovna, a. s.

Česká pojišťovna jako největší pojišťovna na českém pojistném trhu již kapitálové životní pojištění nenabízí. Všechna jí nabízená životní pojištění jsou zaměřená na investování do podílových fondů.

4.1.2 Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group

Kooperativa pojišťovna nabízí kapitálové životní pojištění „HARMONIE“. Kapitálové životní pojištění HARMONIE je variabilní produkt, který slučuje základní požadavky na pojistnou ochranu klienta a zhodnocení finančních prostředků.

Možnosti pojištění:

- pojištění pro případ dožití s vrácením zaplaceného pojistného za pojištění pro případ dožití při smrti pojištěného,
- pojištění pro případ dožití s vrácením zaplaceného pojistného za pojištění pro případ dožití při smrti pojištěného a pojištění pro případ smrti,
- pojištění pro případ dožití a pojištění pro případ smrti.

Hlavní výhody HARMONIE:

- pojistný program lze zvolit a libovolně měnit podle aktuální životní situace,
- pojištění až 3 dětí v jedné pojistné smlouvě,
- možnost kdykoliv vkládat a vybírat prostředky na mimořádném účtu.

Modelace kapitálového životního pojištění HARMONIE

Segment 1

Povolání:	student – bez hlavního příjmu	
Riziková skupina:	1	
Pojištění se sjednává do věku:	50	doba pojištění: 30 let
Celkové očekávané zhodnocení:	1,9 % p. a.	

Tabulka 2 Údaje o pojištění HARMONIE pro segment 1 ¹³

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Měsíční pojištění
Pojištění pro případ dožití	800 000 Kč	2 080 Kč
Pojištění pro případ smrti	800 000 Kč	240 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	2 320 Kč	

V tabulce 2 je zobrazena měsíční výše pojistného pro definovaný segment 1 při pojištění pro případ dožití 50 let věku na pojistnou částku 800 000 Kč a pojištění pro případ smrti na pojistnou částku 800 000 Kč. Celkové měsíční pojištění je 2 320 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 30 let činí 835 200 Kč.

Segment 2

Povolání:	prodavačka a ostatní činnost v prodejně	
Riziková skupina:	1	
Pojištění se sjednává do věku:	60	doba pojištění: 32 let
Celkové očekávané zhodnocení:	1,9 % p. a.	

Tabulka 3 Údaje o pojištění HARMONIE pro segment 2 ¹⁴

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Měsíční pojištění
Pojištění pro případ dožití	800 000 Kč	1 920 Kč
Pojištění pro případ smrti	800 000 Kč	400 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	2 320 Kč	

V tabulce 3 vidíme měsíční výši pojistného pro vymezený segment 2 při pojištění pro případ dožití 60 let věku na pojistnou částku 800 000 Kč a pojištění pro případ smrti

¹³ Vlastní zpracování

¹⁴ Vlastní zpracování

na pojistnou částku 800 000 Kč. Celkové měsíční pojištění je 2 320 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 32 let činí 890 880 Kč.

Segment 3

Povolání: slévárenský dělník
 Riziková skupina: 2
 Pojištění se sjednává do věku: 60 doba pojištění: 25 let
 Celkové očekávané zhodnocení: **1,9 % p. a.**

Tabulka 4 Údaje o pojištění HARMONIE pro segment 3 ¹⁵

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Měsíční pojištění
Pojištění pro případ dožití	1 000 000 Kč	3 300 Kč
Pojištění pro případ smrti	1 000 000 Kč	600 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	3 900 Kč	

Tabulka 4 zobrazuje měsíční výše pojistného pro definovaný segment 3 při pojištění pro případ dožití 60 let věku na pojistnou částku 1 000 000 Kč a pojištění pro případ smrti na pojistnou částku 1 000 000 Kč. Celkové měsíční pojištění je 3 900 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 25 let činí 1 170 000 Kč.

Segment 4

Povolání: ředitel
 Riziková skupina: 1
 Pojištění se sjednává do věku: 65 doba pojištění: 15 let
 Celkové očekávané zhodnocení: **1,9 % p. a.**

Tabulka 5 Údaje o pojištění HARMONIE pro segment 4 ¹⁶

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Měsíční pojištění
Pojištění pro případ dožití	1 500 000 Kč	9 000 Kč
Pojištění pro případ smrti	1 500 000 Kč	1 950 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	10 950 Kč	

¹⁵ Vlastní zpracování

¹⁶ Vlastní zpracování

V tabulce 5 je zobrazena měsíční výše pojistného pro vymezený segment 4 při pojištění pro případ dožití 60 let věku na pojistnou částku 1 500 000 Kč a pojištění pro případ smrti na pojistnou částku 1 500 000 Kč. Celkové měsíční pojištění je 10 950 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 15 let činí 1 971 000 Kč.

4.1.3 ING Životní pojišťovna N. V.

ING Životní pojišťovna nabízí kapitálové životní pojištění „Rodina“. Kapitálové životní pojištění Rodina v sobě kombinuje pojistnou ochranu a vytváření úspor. Nabízí komplexní řešení, díky němuž je možné zajistit životní pojištění celé rodiny podpisem jediné smlouvy. Jeho výhodou je velká flexibilita, díky které se může smlouva upravovat kdykoli v průběhu pojištění a přizpůsobit ji tak aktuální životní situaci, potřebám a možnostem.

V tomto pojištění je také možnost vytvářet si finanční rezervu prostřednictvím investování do finančních fondů podle vlastní volby. ING Životní pojišťovna nabízí tyto finanční fondy: fond obligací, fond flexibilních investic, smíšený fond II, smíšený fond Plus, fond světových akcií II, fond českých akcií, fond dividendové strategie a multifond. Další možností je vložení pojistného do finančního fondu životního pojištění s garantovanou výplatou.

Modelace kapitálového životního pojištění Rodina

Segment 1

Povolání:	student – bez hlavního příjmu	
Rizikové zaměstnání:	ne	
Pojištění se sjednává do věku:	50	dobu pojištění: 30 let
Celkové očekávané zhodnocení:	2,6 % p. a.	

Tabulka 6 Údaje o pojištění Rodina pro segment 1 ¹⁷

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Měsíční pojištění
Pojištění pro případ dožití	800 000 Kč	2 151 Kč
Připojištění – smrt následkem úrazu nebo nemoci	400 000 Kč	65 Kč
Připojištění – smrt následkem úrazu	400 000 Kč	44 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	2 260 Kč	

¹⁷ Vlastní zpracování

V tabulce 6 vidíme měsíční výši pojistného pro definovaný segment 1 při pojištění pro případ dožití 50 let věku na pojistnou částku 800 000 Kč a pojištění pro případ smrti na pojistnou částku 800 000 Kč. Celkové měsíční pojištění je 2 260 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 30 let činí 813 600 Kč.

Segment 2

Povolání: obchod – prodavačka – lehká manuální práce
 Rizikové zaměstnání: ne
 Pojištění se sjednává do věku: 60 doba pojištění: 32 let
 Celkové očekávané zhodnocení: **2,6 % p. a.**

Tabulka 7 Údaje o pojištění Rodina pro segment 2 ¹⁸

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Měsíční pojištění
Pojištění pro případ dožití	800 000 Kč	2 151 Kč
Připojištění – smrt následkem úrazu nebo nemoci	500 000 Kč	127 Kč
Připojištění – smrt následkem úrazu	300 000 Kč	62 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	2 340 Kč	

V tabulce 7 je zobrazena měsíční výše pojistného pro vymezený segment 2 při pojištění pro případ dožití 60 let věku na pojistnou částku 800 000 Kč a pojištění pro případ smrti na pojistnou částku 800 000 Kč. Celkové měsíční pojištění je 2 340 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 32 let činí 898 560 Kč.

Segment 3

Povolání: dělnická profese
 Rizikové zaměstnání: ano
 Pojištění se sjednává do věku: 60 doba pojištění: 25 let
 Celkové očekávané zhodnocení: **2,6 % p. a.**

¹⁸ Vlastní zpracování

Tabulka 8 Údaje o pojištění Rodina pro segment 3 ¹⁹

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Měsíční pojištění
Pojištění pro případ dožití	1 000 000 Kč	3 211 Kč
Přípojištění – smrt následkem úrazu nebo nemoci	1 000 000 Kč	466 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	3 677 Kč	

V tabulce 8 vidíme měsíční výši pojistného pro definovaný segment 3 při pojištění pro případ dožití 60 let věku na pojistnou částku 1 000 000 Kč a pojištění pro případ smrti na pojistnou částku 1 000 000 Kč. Celkové měsíční pojištění je 3 667 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 25 let činí 1 103 100 Kč.

Segment 4

Povolání: administrativa - ekonom
 Rizikové zaměstnání: ne
 Pojištění se sjednává do věku: 65 doba pojištění: 15 let
 Celkové očekávané zhodnocení: **2,6 % p. a.**

Tabulka 9 Údaje o pojištění Rodina pro segment 4 ²⁰

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Měsíční pojištění
Pojištění pro případ dožití	1 500 000 Kč	8 669 Kč
Přípojištění – smrt následkem úrazu nebo nemoci	1 500 000 Kč	1 054 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	9 723 Kč	

V tabulce 9 vidíme měsíční výši pojistného pro vymezený segment 4 při pojištění pro případ dožití 65 let věku na pojistnou částku 1 500 000 Kč a pojištění pro případ smrti na pojistnou částku 1 500 000 Kč. Celkové měsíční pojištění je 9 723 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 15 let činí 1 750 140 Kč.

¹⁹ Vlastní zpracování

²⁰ Vlastní zpracování

4.2 Investiční životní pojištění

Investiční životní pojištění představuje kombinaci pojištění pro případ smrti a investování do podílových fondů. Pojistné je zde rozděleno také na dvě části. Jedna je určena k pokrytí nákladů na pojistnou ochranu a poplatky, druhá část není bezpečně hodnocena technickou úrokovou mírou, ale je investována do podílových fondů, které si klient sám vybere z nabídky konkrétní pojišťovny. Garantovaná minimální výše zhodnocení vkladu záleží na pojišťovně.

Tržní segmenty pro investiční životní pojištění jsou následující:

1. **Muž** – narozen 5. 6. 1994, student, pojistná doba do 65 let, pojištění pro případ smrti 10 000 Kč, plnění za smrt následkem úrazu 300 000 Kč, **vyvážená** investiční strategie.
2. **Žena** – narozena 28. 3. 1986, prodavačka, pojistná doba do 65 let, pojištění pro případ smrti 200 000 Kč, plnění za smrt následkem úrazu 300 000 Kč, **konzervativní** investiční strategie.
3. **Muž** – narozen 6. 5. 1979, slévárenský dělník, pojistná doba do 65 let, pojištění pro případ smrti 500 000 Kč, plnění za smrt následkem úrazu 300 000 Kč, **vyvážená** investiční strategie.
4. **Muž** – narozen 30. 5. 1964, finanční ředitel, pojistná doba do 65 let, pojištění pro případ smrti 1 000 000 Kč, plnění za smrt následkem úrazu 600 000 Kč, **agresivní** investiční strategie.

Jednotlivé modelové příklady zhodnocení pojištění u definovaných segmentů jsou uvedeny po 5-ti letech trvání smlouvy v důsledku velkého množství dat. U segmentu 1 a segmentu 3 byla stanovena totožná, vyvážená, investiční strategie.

Uvedené hodnoty v tabulkách s modelovým příkladem zhodnocení u pojištění pro dané segmenty jsou modelovým příkladem vývoje pojištění za předpokladu řádně placeného pojistného v určené výši za dohodnutá pojistná období, konstantního vývoje cen podílových jednotek fondů a za předpokladu, že nedojde ke zvýšení rizikového pojistného po ocenění zdravotního stavu pojištěného, ani k jiné změně v parametrech pojištění. Změny na peněžních nebo akciových trzích mají vliv na hodnotu podílových jednotek, proto uvedené informace nejsou závazné a jsou platné pouze k datu vytvoření modelací. Riziko ztráty z investice nese tedy vždy pojištěný.

Hodnoty odkupného udávají výši jednorázového vyrovnání, které vyplatí pojišťovna pojištěnému v případě předčasného ukončení smlouvy.

Tabulky, které obsahují vývoj cen podílových jednotek jednotlivých fondů, jsou důležité při výpočtech výše pojistného plnění. Tato výše plnění je závislá na hodnotě podílové jednotky podle vývoje hodnoty aktiv. Proto není výše plnění garantována.

4.2.1 Česká pojišťovna, a. s.

Česká pojišťovna nabízí investiční životní pojištění „DIAMANT 2014“. Životní pojištění DIAMANT 2014 je moderní a flexibilní způsob zajištění životní úrovně pro případ úmrtí a dožití, závažných a kritických onemocnění a invalidity 3. stupně. K životnímu pojištění lze sjednat Programy Zdravý život, které zajistí aktivní zdravotní prevenci a Program Návrat do života, který poskytne v případě trvalé invalidity následkem úrazu pojistné plnění ve výši 500 000 Kč.

Vlastnosti životního pojištění:

- garantované zhodnocení vložených prostředků,
- možnost vkládat mimořádné pojistné a vybírat mimořádné výběry,
- možnost garantované výplaty při dožití pojistné smlouvy.

Investiční možnosti:

- pojistitel si sám může rozhodnout, jakým způsobem bude své peníze zhodnocovat,
- jednotlivé varianty se od sebe liší výší výnosů a mírou rizika,
- vybírat lze ze dvou aktivně řízených fondů a deseti fondů ČP Invest.

Modelace investičního životního pojištění DIAMANT 2014

Segment 1

Povolání:	student	
Riziková skupina:	1	
Pojištění se sjednává do věku:	50	doba pojištění: 45 let
Umístění pojistného:	Vyvážený fond fondů	
Předpokládané zhodnocení:	5,0 % p. a.	

Tabulka 10 Údaje o pojištění DIAMANT 2014 pro segment 1 ²¹

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	10 000 Kč	362 Kč
Pojištění za smrt následkem úrazu	300 000 Kč	89 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	451 Kč	

V tabulce 10 je zobrazena měsíční výše pojistného pro segment 1 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 451 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 45 let činí 243 540 Kč.

Tabulka 11 Modelový příklad zhodnocení u pojištění DIAMANT 2014 pro segment 1 ²²

Rok trvání smlouvy	Kapitálová hodnota s garantovanou technickou úrokovou mírou (Kč)	Hodnota fondu (Kč)	Kapitálová hodnota celkem (Kč)	Hodnota odkupného (Kč)
1	335	1 414	1 749	0
5	1 428	14 694	16 122	14 332
10	2 749	45 115	47 864	43 535
15	3 920	83 941	87 861	80 332
20	4 883	133 494	138 377	132 341
25	5 470	196 737	202 207	193 619
30	5 101	277 454	282 555	270 752
35	3 501	380 470	383 971	383 471
40	346	511 949	512 295	511 795
45	837	679 753	680 590	-

Uvedené hodnoty v tabulce 11 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **680 590 Kč**.

²¹ Vlastní zpracování

²² Vlastní zpracování

Tabulka 12 Historie vývoje cen fondu – Vyvážený fond fondů ²³

Datum	Cena podílových jednotek fondů (Kč)
31. 12. 2010	1,0448
30. 12. 2011	0,9969
31. 12. 2012	1,0891
31. 12. 2013	1,1088

Vývoj cen podílových jednotek Vyváženého fondu fondů za poslední 4 roky je zobrazen v tabulce 12.

Tabulka 13 Výkonnost fondu – Vyvážený fond fondů ²⁴

Rok	Výkonnost (% p. a.)
od založení (2010)	2,18
2011	-5,15
2012	9,90
2013	1,81

Tabulka 13 vymezuje výkonnost Vyváženého fondu fondů za uvedené roky. Fond dosáhl čisté výkonnosti za uplynulý rok ve výši 1,81 %. Hlavní kurzotvornou událostí bylo neočekávané ohlášení počátku snižování nákupů dluhopisů centrální bankou USA. České státní dluhopisy byly ovlivněny oznámením Ministerstva financí o plánovaném navýšení objemu vydaných dluhopisů v příštím roce.

Segment 2

Povolání:	prodavačka
Riziková skupina:	1
Pojištění se sjednává do věku:	65 let doba pojištění: 37 let
Umístění pojistného:	Konzervativní otevřený fond
Předpokládané zhodnocení:	4,5 % p. a.

²³ Vlastní zpracování

²⁴ Vlastní zpracování

Tabulka 14 Údaje o pojištění DIAMANT 2014 pro segment 2 ²⁵

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	200 000 Kč	683 Kč
Pojištění na smrt následkem úrazu	300 000 Kč	89 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	772 Kč	

V tabulce 14 je zobrazena měsíční výše pojistného pro segment 2 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 772 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 37 let činí 342 768 Kč.

Tabulka 15 Modelový příklad zhodnocení u pojištění DIAMANT 2014 pro segment 2 ²⁶

Rok trvání smlouvy	Kapitálová hodnota s garantovanou technickou úrok. mírou (Kč)	Kapitálová hodnota celkem (Kč)	Hodnota odkupného (Kč)
1	2 867	2 867	0
5	25 429	25 429	22 894
10	69 387	69 387	63 336
15	115 811	115 811	110 679
20	163 590	163 590	156 547
25	210 950	210 950	210 450
30	255 643	255 643	255 143
35	299 485	299 485	298 985
37	316 117	316 117	-

Uvedené hodnoty v tabulce 15 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **316 117 Kč**.

²⁵ Vlastní zpracování

²⁶ Vlastní zpracování

Tabulka 16 Historie vývoje cen fondu – Konzervativní otevřený fond ²⁷

Datum	Cena podílových jednotek fondů (Kč)
31. 12. 2010	1,1987
30. 12. 2011	1,2099
31. 12. 2012	1,2451
31. 12. 2013	1,2541

Vývoj cen podílových jednotek Konzervativního otevřeného fondu za poslední 4 roky je zobrazen v tabulce 16.

Tabulka 17 Výkonnost fondu – Konzervativní otevřený fond ²⁸

Rok	Výkonnost (% p. a.)
od založení (2001)	1,35
2011	0,93
2012	2,91
2013	0,72

Tabulka 17 vymezuje výkonnost Konzervativního otevřeného fondů za uvedené roky. Fond dosáhl v loňském roce čisté výnosnosti 0,72 %. V průběhu uvedených roků došlo ke změnám ve struktuře fondu, kdy byl snížen podíl pokladničních poukázek a zvýšen podíl ve státních a firemních dluhopisech.

Segment 3

Povolání:	slévárenský dělník
Riziková skupina:	2
Pojištění se sjednává do věku:	65 let doba pojištění: 30 let
Umístění pojistného:	Vyvážený fond fondů
Předpokládané zhodnocení:	5,0 % p. a.

---

²⁷ Vlastní zpracování

²⁸ Vlastní zpracování

Tabulka 18 Údaje o pojištění DIAMANT 2014 pro segment 3 ²⁹

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	500 000 Kč	633 Kč
Pojištění na smrt následkem úrazu	300 000 Kč	89 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	722 Kč	

V tabulce 18 je vidíme měsíční výši pojistného pro segment 3 při stanovených pojistných částkách. Celkově měsíční pojistné je 722 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 30 let činí 259 920 Kč.

Tabulka 19 Modelový příklad zhodnocení u pojištění DIAMANT 2014 pro segment 3 ³⁰

Rok trvání smlouvy	Kapitálová hodnota s garant. technickou úrok. mírou (Kč)	Hodnota fondů (Kč)	Kapitálová hodnota celkem (Kč)	Hodnota odkupného (Kč)
1	2 434	-	-	0
5	15 891	5 497	21 388	19 177
10	36 148	21 833	57 981	52 842
15	52 080	42 682	94 762	90 471
20	59 162	69 292	128 454	122 816
25	50 309	103 253	153 562	153 062
30	14 054	146 597	160 651	-

Uvedené hodnoty v tabulce 19 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **160 651 Kč**.

Pro údaje o historii vývoje cen fondu a výkonnosti fondu platí totožné hodnoty uvedené v tabulkách 12 a 13.

²⁹ Vlastní zpracování

³⁰ Vlastní zpracování

Segment 4

Povolání:	ředitel	
Riziková skupina:	1	
Pojištění se sjednává do věku:	65 let	doba pojištění: 15 let
Umístění pojistného:	Dynamický fond fondů	
Předpokládané zhodnocení:	7,0 % p. a.	

Tabulka 20 Údaje o pojištění DIAMANT 2014 pro segment 4 ³¹

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	1 000 000 Kč	2 447 Kč
Pojištění na smrt následkem úrazu	600 000 Kč	135 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	2 582 Kč	

V tabulce 20 je zobrazena měsíční výše pojistného pro segment 4 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 2 582 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 15 let činí 464 760 Kč.

Tabulka 21 Modelový příklad zhodnocení u pojištění DIAMANT 2014 pro segment 4 ³²

Rok trvání smlouvy	Kapitálová hodnota s garant. technickou úrok. mírou (Kč)	Hodnota fondů (Kč)	Kapitálová hodnota (Kč)	Hodnota odkupného (Kč)
1	6 276	-	6 276	0
5	34 288	18 611	52 899	48 167
10	56 693	77 806	134 499	128 619
15	28 252	160 831	189 093	-

Uvedené hodnoty v tabulce 21 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **189 093 Kč**.

³¹ Vlastní zpracování

³² Vlastní zpracování

Tabulka 22 Historie vývoje cen fondu – Dynamický fond fondů³³

Datum	Cena podílových jednotek fondů (Kč)
31. 12. 2010	1,0628
30. 12. 2011	0,9554
31. 12. 2012	1,0510
31. 12. 2013	1,0988

Vývoj cen podílových jednotek Dynamické fondu fondů za poslední 4 roky je zobrazen v tabulce 22.

Tabulka 23 Výkonnost fondu – Dynamický fond fondů³⁴

Rok	Výkonnost (% p. a.)
od založení (2010)	1,48
2011	-10,11
2012	10,01
2013	4,55

Tabulka 23 vymezuje výkonnost Dynamického fondu fondů za uvedené roky. V uplynulém roce dosáhl čisté výkonnosti 4,55 %. Příčinami poklesu výkonnosti byla kombinace slabších ukazatelů v USA a obavy z poklesu globální likvidity v důsledku snižování objemu nákupů dluhopisů centrální bankou USA.

4.2.2 Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group

Kooperativa pojišťovna nabízí investiční životní pojištění „PERSPEKTIVA“. Pojištění PERSPEKTIVA je variabilní produkt, který nabízí kombinaci pojistné ochrany a investování. Klient sám zvolí způsob investování - investiční strategii a tím sám rozhodne o míře rizika a výnosnosti. Rozložení prostředků mezi vybrané fondy lze v průběhu doby trvání pojištění měnit. Rovněž lze měnit poměr mezi pojistnou ochranou a volnými finančními prostředky. Prostřednictvím tohoto pojištění lze investovat do standardních fondů kolektivního investování nebo do vnitřních fondů pojistitele. Fondy jsou složeny z různých typů aktiv a liší se od sebe očekávanou výší výnosů a rizikovostí.

---

³³ Vlastní zpracování

³⁴ Vlastní zpracování

Životní pojištění PERSPEKTIVA může sloužit jako dětské pojištění, rizikové, rodinné nebo jako investiční životního pojištění s cílem zhodnocovat vložené finanční prostředky nebo vytvářet finanční rezervu na důchod.

Hlavní výhody PERSPEKTIVY:

- vysoká pojistná ochrana již od následujícího dne sjednání pojištění,
- pojištění celé rodiny na jedné pojistné smlouvě,
- prémie za bezeškoní průběh na konci pojištění,
- možnost čerpání prostředků během trvání pojištění.

Hlavní nevýhody PERSPEKTIVY:

- není garantováno minimální zhodnocení finančních prostředků,
- není garantována výše pojistného plnění při dožití.

Modelace investičního životního pojištění PERSPEKTIVA

Segment 1

Povolání: student

Riziková skupina: 1

Pojištění se sjednává do věku: 65 doba pojištění: 45 let

Umístění pojistného: **ERSTE-SPARINVEST Dynamický fond**

Předpokládané zhodnocení: **5,5 % p. a.**

Tabulka 24 Údaje o pojištění PERSPEKTIVA pro segment 1 ³⁵

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	10 000 Kč	336 Kč
Pojištění na smrt následkem úrazu	300 000 Kč	64 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	400 Kč	

³⁵ Vlastní zpracování

V tabulce 24 je zobrazena měsíční výše pojistného pro segment 1 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 400 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 45 let činí 216 000 Kč.

Tabulka 25 Modelový příklad zhodnocení u pojištění PERSPKETIVA pro segment 1³⁶

Rok trvání smlouvy	Jednorázové pojistné plnění v případě smrti hlavního pojištěného (Kč)	Zaplaceno celkem (Kč)	Zaplaceno celkem na krytí rizik (Kč)	Odkupné (Kč)
1	10 000	4 800	379	0
5	11 233	24 000	1 870	10 733
10	37 476	48 000	3 670	36 976
15	72 004	72 000	5 470	71 504
20	117 432	96 000	7 270	116 932
25	177 202	120 000	9 070	176 702
30	255 842	144 000	10 870	255 342
35	360 345	168 000	12 670	359 845
40	498 879	192 000	14 470	498 379
45	681 149	216 000	16 270	680 649

Uvedené hodnoty v tabulce 25 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **680 649 Kč**.

Tabulka 26 Historie vývoje cen fondu – ERSTE-SPARINVEST Dynamický fond³⁷

Datum	Cena podílových jednotek fondů (Kč)
31. 12. 2010	3 284,97
31. 12. 2011	3 035,77
31. 12. 2012	3 200,57
31. 12. 2013	3 875,51

Vývoj cen podílových jednotek ERSTE-SPARINVEST Dynamického fondu za poslední 4 roky je zobrazen v tabulce 26.

³⁶ Vlastní zpracování

³⁷ Vlastní zpracování

Tabulka 27 Výkonnost fondu – ERSTE-SPARINVEST Dynamický fond ³⁸

Rok	Výkonnost (% p. a.)
Od založení (2003)	0,75
2012	6,03
2013	7,38

Tabulka 27 vymezuje výkonnost ERSTE-SPARINVEST Dynamického fondu za uvedené roky. Růstového potenciálu zde v posledních letech dosahují státní dluhopisy.

Segment 2

Povolání:	prodavačka a ostatní činnost v prodejně	
Riziková skupina:	1	
Pojištění se sjednává do věku:	65	doba pojištění: 37 let
Umístění pojistného:	ERSTE-SPARINVEST Konzervativní fond	
Předpokládané zhodnocení:	5,0 % p. a.	

Tabulka 28 Údaje o pojištění PERSPEKTIVA pro segment 2 ³⁹

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	200 000 Kč	336 Kč
Pojištění na smrt následkem úrazu	300 000 Kč	64 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	400 Kč	

V tabulce 28 vidíme měsíční výši pojistného pro segment 2 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 400 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 37 let činí 177 600 Kč.

³⁸ Vlastní zpracování

³⁹ Vlastní zpracování

Tabulka 29 Modelový příklad zhodnocení u pojištění PERSPEKTIVA pro segment 2 ⁴⁰

Rok trvání smlouvy	Jednorázové pojistné plnění v případě smrti hlavního pojištěného (Kč)	Zaplaceno celkem (Kč)	Zaplaceno celkem na krytí rizik (Kč)	Odkupné (Kč)
1	200 000	4 800	576	0
5	200 000	24 000	2 892	9 479
10	200 000	48 000	5 994	33 231
15	200 000	72 000	9 639	63 102
20	200 000	96 000	13 811	100 832
25	200 000	120 000	18 171	149 030
30	212 863	144 000	21 173	212 363
35	295 578	168 000	22 973	295 078
37	335 552	177 600	23 693	335 052

Uvedené hodnoty v tabulce 29 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **335 052 Kč**.

Tabulka 30 Historie vývoje cen fondu – ERSTE-SPARINVEST Konzervativní fond ⁴¹

Datum	Cena podílových jednotek fondů (Kč)
31. 12. 2010	3 388,61
31. 12. 2011	3 305,41
31. 12. 2012	3 510,33
31. 12. 2013	4 070,53

Vývoj cen podílových jednotek ERSTE-SPARINVEST Konzervativního fondu za poslední 4 roky je zobrazen v tabulce 30.

Tabulka 31 Výkonnost fondu – ERSTE-SPARINVEST Konzervativní fond ⁴²

Rok	Výkonnost (% p. a.)
Od založení (2003)	1,20
2012	7,84
2013	5,46

⁴⁰ Vlastní zpracování

⁴¹ Vlastní zpracování

⁴² Vlastní zpracování

Tabulka 31 vymezuje výkonnost ERSTE-SPARINVEST Konzervativního fondu za uvedené roky. Pokles výkonnosti byl způsoben poklesem kurzů rizikových cenných papírů a obavou z poklesu globální likvidity.

Segment 3

Povolání: slévárenský dělník
 Riziková skupina: 2
 Pojištění se sjednává do věku: 65 doba pojištění: 30 let
 Umístění pojistného: **ERSTE-SPARINVEST Dynamický fond**
 Předpokládané zhodnocení: **5,5 % p. a.**

Tabulka 32 Údaje o pojištění PERSPEKTIVA pro segment 3 ⁴³

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	500 000 Kč	396 Kč
Pojištění na smrt následkem úrazu	300 000 Kč	64 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	460 Kč	

V tabulce 32 je zobrazena měsíční výše pojistného pro segment 3 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 460 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 30 let činí 165 600 Kč.

⁴³ Vlastní zpracování

Tabulka 33 Modelový příklad zhodnocení u pojištění PERSPEKTIVA pro segment 3 ⁴⁴

Rok trvání smlouvy	Jednorázové pojistné plnění v případě smrti hlavního pojištěného (Kč)	Zaplaceno celkem (Kč)	Zaplaceno celkem na krytí rizik (Kč)	Odkupné (Kč)
1	500 000	5 520	1 198	0
5	500 000	27 600	6 781	7 450
10	500 000	55 200	16 351	27 810
15	500 000	82 800	30 053	49 881
20	500 000	110 400	51 878	69 699
25	500 000	138 000	85 147	82 628
30	500 000	165 600	136 114	79 475

Uvedené hodnoty v tabulce 33 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **79 475 Kč**.

Pro údaje o historii vývoje cen fondu a výkonnosti fondu platí totožné hodnoty uvedené v tabulkách 26 a 27.

Segment 4

Povolání: ředitel
 Riziková skupina: 1
 Pojištění se sjednává do věku: 65 doba pojištění: 15 let
 Umístění pojistného: **ERSTE-SPARINVEST Progressivní fond**
 Předpokládané zhodnocení: **6,5 % p. a.**

Tabulka 34 Údaje o pojištění PERSPEKTIVA pro segment 4 ⁴⁵

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	1 000 000 Kč	1 472 Kč
Pojištění smrti následkem úrazu	600 000 Kč	138 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	1 610 Kč	

⁴⁴ Vlastní zpracování

⁴⁵ Vlastní zpracování

V tabulce 34 je zobrazena měsíční výše pojistného pro segment 4 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 1 610 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 15 let činí 289 800 Kč.

Tabulka 35 Modelový příklad zhodnocení u pojištění PERSPEKTIVA pro segment 3 ⁴⁶

Rok trvání smlouvy	Jednorázové pojistné plnění v případě smrti hlavního pojištěného (Kč)	Zaplaceno celkem (Kč)	Zaplaceno celkem na krytí rizik (Kč)	Odkupné (Kč)
1	1 000 000	19 320	7 556	0
5	1 000 000	96 600	47 606	21 868
10	1 000 000	193 200	121 392	52 807
15	1 000 000	289 800	235 107	48 970

Uvedené hodnoty v tabulce 35 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **48 970 Kč**.

Tabulka 36 Historie vývoje cen fondu – ERSTE-SPARINVEST Progresivní fond ⁴⁷

Datum	Cena podílových jednotek fondů (Kč)
31. 12. 2010	3 438,14
31. 12. 2011	3 087,31
31. 12. 2012	3 322,82
31. 12. 2013	4 052,35

Vývoj cen podílových jednotek ERSTE-SPARINVEST Progresivního fondu za poslední 4 roky je zobrazen v tabulce 36.

Tabulka 37 Výkonnost fondu – ERSTE-SPARINVEST Progresivní fond ⁴⁸

Rok	Výkonnost (% p. a.)
Od založení (2003)	1,26
2012	6,40
2013	7,57

Tabulka 37 vymezuje výkonnost ERSTE-SPARINVEST Progresivního fondu za uvedené roky. Výkonnost je ovlivněna ztrátou na akciových trzích rozvíjejících se zemí.

⁴⁶ Vlastní zpracování

⁴⁷ Vlastní zpracování

⁴⁸ Vlastní zpracování

4.2.3 ING Životní pojišťovna N. V.

ING Životní pojišťovna N. V. nabízí investiční životní pojištění „ING SMART“. Investiční životní pojištění ING SMART nabízí komplexní výhody ve formě optimální pojistné ochrany a možnosti vytvoření finanční rezervy. Tento produkt je mimořádně flexibilní a přizpůsobí se aktuálním životním potřebám. Poskytuje kromě solidní pojistné ochrany také možnost vytvořit si finanční rezervu díky široké škále investičních strategií. Všechny investované peníze jsou také zabezpečeny proti měnovému riziku. Výše garantovaného zhodnocení je ovlivněna výběrem podílového fondu.

Modelace investičního životního pojištění ING SMART

Segment 1

Povolání:	student – bez hlavního příjmu	
Rizikové zaměstnání:	ne	
Pojištění se sjednává do věku:	65	doba pojištění: 45 let
Umístění pojistného:	Fond vyvážené strategie	
Předpokládané zhodnocení:	4,0 % p. a.	

Tabulka 38 Údaje o pojištění ING SMART pro segment 1 ⁴⁹

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	10 000 Kč	400 Kč
riziková část		1 Kč
investiční část		399 Kč
Přípojištění – smrt následkem úrazu	300 000 Kč	45 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)		445 Kč

V tabulce 38 je zobrazena měsíční výše pojistného pro segment 1 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 445 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 45 let činí 240 300 Kč.

⁴⁹ Vlastní zpracování

Tabulka 39 Modelový příklad zhodnocení u pojištění ING SMART pro segment 1 ⁵⁰

Rok trvání smlouvy	Pojistné (Kč)	Hodnota podílových jednotek (Kč)	Celkové pojistné (Kč)	Odkupné (Kč)	Pojistná částka (Kč)
1	445	1 289	5 340	1 289	10 000
5	445	13 306	26 700	13 306	13 306
10	445	39 958	53 400	39 958	39 958
15	445	72 385	80 100	72 385	72 385
20	445	111 837	106 800	111 837	111 837
25	445	159 836	133 500	159 836	159 836
30	445	218 760	160 200	218 760	218 760
35	445	291 917	186 900	291 917	291 917
40	445	380 923	213 600	380 923	380 923
45	445	489 213	240 300	489 213	489 213

Uvedené hodnoty v tabulce 39 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **489 213 Kč**.

Tabulka 40 Historické ceny fondů – Fond vyvážené strategie ⁵¹

Datum	Cena podílových jednotek fondů (Kč)
31. 12. 2010	1,06
31. 12. 2011	1,03
31. 12. 2012	1,11
31. 12. 2013	1,10

Vývoj cen podílových jednotek Fondu vyvážené strategie za poslední 4 roky je zobrazen v tabulce 40.

⁵⁰ Vlastní zpracování

⁵¹ Vlastní zpracování

Tabulka 41 Výkonnost fondu – Fond vyvážené strategie ⁵²

Rok	Výkonnost (% p. a.)
Od založení (2009)	2,13
2012	0,70
2013	1,76

Tabulka 41 vymezuje výkonnost Fondu vyvážené strategie za uvedené roky. Výnosnost fondu je zde ovlivněna investicemi do kvalitních obligací v českých korunách.

Segment 2

Povolání:	obchod – prodavačka – lehká manuální práce	
Rizikové zaměstnání:	ne	
Pojištění se sjednává do věku:	65	doba pojištění: 37 let
Umístění pojistného:	Fond konzervativní strategie	
Předpokládané zhodnocení:	1,5 % p. a.	

Tabulka 42 Údaje o pojištění ING SMART pro segment 2 ⁵³

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	200 000 Kč	400 Kč
riziková část		1 Kč
investiční část		399 Kč
Přípojištění – smrt následkem úrazu	300 000 Kč	45 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)		445 Kč

V tabulce 42 vidíme měsíční výši pojistného pro segment 2 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 445 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 37 let činí 197 580 Kč.

⁵² Vlastní zpracování

⁵³ Vlastní zpracování

Tabulka 43 Modelový příklad zhodnocení u pojištění ING SMART pro segment 2 ⁵⁴

Rok trvání smlouvy	Pojistné (Kč)	Hodnota podílových jednotek (Kč)	Celkové pojistné (Kč)	Odkupné (Kč)	Pojistná částka (Kč)
1	445	1 264	5 340	1 264	200 000
5	445	12 673	26 700	12 673	200 000
10	445	35 959	53 400	35 959	200 000
15	445	61 051	80 100	61 051	200 000
20	445	88 083	106 800	88 083	200 000
25	445	117 204	133 500	117 204	200 000
30	445	148 576	160 200	148 576	200 000
35	445	182 372	186 900	182 372	200 000
37	445	196 611	197 580	196 611	200 000

Uvedené hodnoty v tabulce 43 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **196 611 Kč**.

Tabulka 44 Historické ceny fondů – Fond konzervativní strategie ⁵⁵

Datum	Cena podílových jednotek fondů (Kč)
31. 12. 2010	1,04
31. 12. 2011	1,02
31. 12. 2012	1,03
31. 12. 2013	1,08

Vývoj cen podílových jednotek Fondu konzervativní strategie za poslední 4 roky je zobrazen v tabulce 44.

Tabulka 45 Výkonnost fondu – Fond konzervativní strategie ⁵⁶

Rok	Výkonnost (% p. a.)
Od založení (2009)	1,33
2012	3,26
2013	3,50

⁵⁴ Vlastní zpracování

⁵⁵ Vlastní zpracování

⁵⁶ Vlastní zpracování

Tabulka 45 vymezuje výkonnost Fondu konzervativní strategie za uvedené roky. Výnosnost je zde ovlivněna investicemi do vysoce kvalitních dluhopisů a nástrojů peněžního trhu.

Segment 3

Povolání: dělnická profese – řemesla
 Rizikové zaměstnání: ne
 Pojištění se sjednává do věku: 65 doba pojištění: 30 let
 Umístění pojistného: **Fond vyvážené strategie**
 Předpokládané zhodnocení: **4,0 % p. a.**

Tabulka 46 Údaje o pojištění ING SMART pro segment 3 ⁵⁷

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	500 000 Kč	500 Kč
riziková část		50 Kč
investiční část		450 Kč
Připojištění – smrt následkem úrazu	300 000 Kč	45 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)		545 Kč

V tabulce 46 je zobrazena měsíční výše pojistného pro segment 3 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 545 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 30 let činí 196 200 Kč.

⁵⁷ Vlastní zpracování

Tabulka 47 Modelový příklad zhodnocení u pojištění ING SMART pro segment 3⁵⁸

Rok trvání smlouvy	Pojistné (Kč)	Hodnota podílových jednotek (Kč)	Celkové pojistné (Kč)	Odkupné (Kč)	Pojistná částka (Kč)
1	545	1 100	6 540	1 100	500 000
5	545	13 128	32 700	13 128	500 000
10	545	39 970	65 400	39 970	500 000
15	545	68 483	98 100	68 483	500 000
20	545	96 985	130 800	96 985	500 000
25	545	123 268	163 500	123 268	500 000
30	545	143 542	196 200	143 542	500 000

Uvedené hodnoty v tabulce 47 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **143 542 Kč**.

Pro údaje o historii vývoje cen fondu a výkonnosti fondu platí totožné hodnoty uvedené v tabulkách 40 a 41.

Segment 4

Povolání: administrativa - ekonom
 Rizikové zaměstnání: ne
 Pojištění se sjednává do věku: 65   doba pojištění: 15 let
 Umístění pojistného: **Fond růstové strategie**
 Předpokládané zhodnocení: **5,00 % p. a.**

Tabulka 48 Údaje o pojištění ING SMART pro segment 4⁵⁹

Údaje o pojištění	Pojistná částka	Pojistné dle zvolené frekvence
Pojistná částka 1. pojištěného	1 000 000 Kč	1 500 Kč
riziková část		487 Kč
investiční část		1 013 Kč
Přípojištění – smrt následkem úrazu	600 000 Kč	90 Kč
Pojistné za pojistné období (měsíc)	1 590 Kč	

⁵⁸ Vlastní zpracování

⁵⁹ Vlastní zpracování

V tabulce 48 je znázorněna měsíční výše pojistného pro segment 4 při stanovených pojistných částkách. Celkové měsíční pojistné je 1 590 Kč. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během 15 let činí 286 200 Kč.

Tabulka 49 Modelový příklad zhodnocení u pojištění ING SMART pro segment 4⁶⁰

Rok trvání smlouvy	Pojistné (Kč)	Hodnota podílových jednotek (Kč)	Celkové pojistné (Kč)	Odkupné (Kč)	Pojistná částka (Kč)
1	1 590	6 561	19 080	6 561	1 000 000
5	1 590	39 672	95 400	39 672	1 000 000
10	1 590	86 288	190 800	86 288	1 000 000
15	1 590	115 125	286 200	115 125	1 000 000

Uvedené hodnoty v tabulce 49 jsou modelovým příkladem vývoje pojištění. Očekávané pojistné plnění při dožití sjednaného věku vyplacené pojišťovnou činí **115 125 Kč**.

Tabulka 50 Historické ceny fondů – Fond růstové strategie⁶¹

Datum	Cena podílových jednotek fondů (Kč)
31. 12. 2010	1,05
31. 12. 2011	0,89
31. 12. 2012	0,95
31. 12. 2013	1,00

Vývoj cen podílových jednotek Fondu růstové strategie za poslední 4 roky je zobrazen v tabulce 50.

Tabulka 51 Výkonnost fondu – Fond růstové strategie⁶²

Rok	Výkonnost (% p. a.)
Od založení (2009)	-0,21
2012	3,55
2013	6,13

Tabulka 51 vymezuje výkonnost Fondu růstové strategie za uvedené roky. Výnosnost je zde ovlivněna investicemi do obligací v českých korunách a do akcií obchodovaných na světových trzích.

⁶⁰ Vlastní zpracování

⁶¹ Vlastní zpracování

⁶² Vlastní zpracování

5 KOMPARACE PRODUKTŮ A ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ

5.1 Komparace produktů životního pojištění

Pro výslednou komparaci kapitálového a investičního životního pojištění jsou měsíční částky přepočítané na roční pojistné a následně násobené výší očekávaného zhodnocení od každé pojišťovny, které určí výši ročního zhodnocení. Poté je toto zhodnocení přepočítáno na konkrétní výnosy za celou dobu pojištění pro každý segment zvlášť. Tento přepočet je proveden z důvodu převodu částek do absolutních a tedy porovnatelných hodnot.

Tabulka 52 Zhodnocení kapitálového životního pojištění ⁶³

Kapitálové ŽP	Roční pojistné (Kč)	Očekávané zhodnocení (% p. a.)	Roční zhodnocení (Kč)	Výnos za dobu pojištění (Kč)
Segment 1 – student, doba pojištění 30 let				
HARMONIE	27 840	1,90	528,96	15 868,80
Rodina	27 120	2,60	705,12	21 153,60
Segment 2 – prodavačka, doba pojištění 32 let				
HARMONIE	27 840	1,90	528,96	16 926,72
Rodina	28 080	2,60	730,08	23 362,56
Segment 3 – slévárenský dělník, doba pojištění 25 let				
HARMONIE	46 800	1,90	889,20	22 230,00
Rodina	44 004	2,60	1 144,10	28 602,50
Segment 4 – finanční ředitel, doba pojištění 15 let				
HARMONIE	131 400	1,90	2 496,60	37 449,00
Rodina	116 676	2,60	3 033,58	45 503,70

Z komparace kapitálového životního pojištění HARMONIE a Rodina v tabulce 52 lze vyvodit jednoznačný závěr. Při porovnání roční výše pojistného pozorujeme, že u segmentů 1, 3 a 4 jsou výhodnějším životním pojištěním Rodina od životní pojišťovny ING. U segmentu 2 je výhodnější pojištění HARMONIE od pojišťovny Kooperativa. Po přepočtu celkového výnosu za dobu pojištění však bylo analýzou dokázáno, že pojišťovna ING předpokládá vyšší míru zhodnocení a proto by bylo pro všechny segmenty doporučeno zvolit kapitálové životní

⁶³ Vlastní zpracování

pojištění u životní pojišťovny ING. Analýza rozdílností výši očekávaného zhodnocení však ukázala, že tato míra zhodnocení je výsledkem matematického modelu předpokládaného vývoje úrokové míry. Nelze tedy tuto výši zhodnocení brát za jistou. Celková výše pojistného zaplaceného pojistitelem během doby pojištění také ukazuje výhodnější u všech segmentů doporučit pojišťovnu ING.

Tabulka 53 Zhodnocení investičního životního pojištění⁶⁴

Investiční ŽP	Roční pojistné (Kč)	Očekávané zhodnocení (% p. a.)	Roční zhodnocení (Kč)	Výnos za dobu pojištění (Kč)
Segment 1 – student, doba pojištění 45 let, vyvážená inv. strategie				
DIAMANT 2014	5 412	5,00	270,60	12 177,00
PERSPEKTIVA	4 800	5,50	264,00	11 880,00
ING SMART	5 340	4,00	213,60	9 612,00
Segment 2 – prodavačka, doba pojištění 37 let, konzervativní inv. strategie				
DIAMANT 2014	9 264	4,50	416,88	15 424,56
PERSPEKTIVA	4 800	5,00	240,00	8 880,00
ING SMART	5 340	1,50	80,10	2 963,70
Segment 3 – slévárenský dělník, doba pojištění 30 let, vyvážená inv. strategie				
DIAMANT 2014	9 264	5,00	463,20	13 896,00
PERSPEKTIVA	5 520	5,50	303,60	9 108,00
ING SMART	6 540	4,00	261,60	7 848,00
Segment 4 – finanční ředitel, doba pojištění 15 let, dynamická inv. strategie				
DIAMANT 2014	30 984	7,00	2 168,88	32 533,20
PERSPEKTIVA	19 320	6,50	1 255,80	18 837,00
ING SMART	19 080	5,00	954,00	14 310,00

Tabulka 53 znázorňuje výsledné porovnání investičního pojištění DIAMANT 2014, PERSPEKTIVA a ING SMART. Výše ročního pojistného pro uvedené segmenty se odlišuje v řádově ve stovkách až několika tisících korun. Nejvyšší odlišnosti v ročním pojistném vykazuje Česká pojišťovna s produktem DIAMANT 2014. Tento rozdíl je způsoben odlišnými podmínkami při uzavírání pojistek a také garantovaným zhodnocením vložených prostředků. Toto garantované zhodnocení zvyšuje měsíční výši pojistného. Pojišťovna

⁶⁴ Vlastní zpracování

Kooperativa a ING garantované zhodnocení u investičního pojištění nenabízí. Nelze tedy brát výsledky u pojištění DIAMANT 2014 za relevantní v porovnání s ostatními. Z výsledku porovnání částek ročního pojištění vyplývá, že pro segment 1, 2, 3 je výhodné pojištění PERSPEKTIVA od pojišťovny Kooperativa. Pro segment 4 je nejvýhodnější pojištění ING SMART od ING životní pojišťovny.

Pokud provedeme komparaci podle očekávaného ročního zhodnocení, výsledkem je znatelný rozdíl u jednotlivých investičních strategií. Nejvýhodnější zhodnocení u vyvážené investiční strategie nabízí pojišťovna Kooperativa a to 5,50 %. Taktéž Kooperativa nabízí nejvýhodnější zhodnocení u konzervativní investiční strategie a to 5,00 %. U dynamické investiční strategie nabízí nejvyšší zhodnocení Česká pojišťovna, 7,00 %. Nejnižší zhodnocení u všech 3 investičních strategií předpokládá ING životní pojišťovna, u konzervativní strategie pouze 1,5 %, u vyvážené 4,0 % a dynamické 5,0 %.

Po výpočtech celkového výnosu za dobu pojištění se ukázala jako nejvýhodnější Česká pojišťovna, ale tato výše odpovídá vyššímu měsíčnímu, potažmo ročnímu pojistnému. Výsledkem komparace investičního životního pojištění by mohlo být pro všechny 4 segmenty uzavřít životní pojištění u pojišťovny Kooperativa z důvodu nižšího měsíčního pojistného a průměrné výše očekávaného zhodnocení. Avšak s nevýhodou v podobě negarantovaného zhodnocení vložených prostředků, které nabízí pouze Česká pojišťovna.

5.2 Doporučení pro jednotlivé segmenty

Uměle vytvořené segmenty vyobrazují potenciální klienty životního pojištění. Zvolené investiční strategie také znázorňují jejich odlišný postoj a znalosti v oblasti investičního rozhodování. Každý segment zastupuje odlišnou věkovou kategorii, hospodáří měsíčně s jinými částkami a preferuje jiné životní hodnoty.

Segment 1 znázorňuje studenta, který studuje vysokou školu a příležitostně si přivydělává formou různých brigád. U studenta předpokládáme hlavně prvotní odhodlanost pojistit se proti nenadálým životním situacím. Jeho hlavním úmyslem je spořit a zhodnocovat své vložené finanční prostředky. Konečným doporučením pro studenta je, volit jiný produkt ke spoření než životní pojištění. Jako vhodné se zde nabízí využití stavebního spoření, jako vhodného spořicího produktu pro všechny, kteří na příštích 6 let nebudou své uspořené finance potřebovat. Stavební spoření je také podpořeno státní podporou a jednotlivé úložky jsou průběžně úročeny úrokovou sazbou z vkladů. Další možností pro studenta

je přímá investice do podílových fondů, kdy většina velkých banka spravuje rodinu podílových fondů.

Segment 2 vyobrazuje ženu, která pracuje jako prodavačka v supermarketu. Tato žena má 2 děti, je rozvedená samoživitelka a měsíčně si vydělává 12 000 Kč. Segment 2 vyobrazuje průměrného klienta, který potřebuje zabezpečit svoji rodinu, nechce podstoupit vyšší riziko ztráty výnosu a spokojí se s nižším stupněm zhodnocení investice. Pro segment 2 je vhodná konzervativní investiční strategie. Posouzením těchto okolností se došlo k závěru, že u kapitálového životního pojištění tato žena využije nabídku od pojišťovny ING, která nabízí vyšší očekávané zhodnocení vkladu. U investičního životního pojištění tato žena využije produkt PERSPEKTIVA od pojišťovny Kooperativa. Měsíční výše pojistného u České pojišťovny je pro tuto ženu vysoká a u ING pojišťovny navrhuje velmi nízké zhodnocení. S ohledem na výši příjmu a hlavní myšlenku zabezpečení rodiny se jeví výhodnější rizikové životní pojištění a případné volné prostředky vložit do podílového fondu. Tato žena by také měla zvážit potřebu připojištění pro případ trvalých následků.

Slévárenský dělník zastupuje **segment 3** a reprezentuje osoby pracující v rizikovém zaměstnání. Tento segment představuje nejpočetnější skupinu klientů uzavírajících životní pojištění. Uváděný dělník je ženatý, má 2 děti a měsíčně vydělává 25 000 Kč. Jako hlavní živitel rodiny potřebuje v maximální míře zajistit svoji rodinu. Je ochoten podstoupit vyšší riziko s potenciálním vyšším zhodnocením. Pro segment 3 je vhodná vyvážená investiční strategie. Konečným doporučením pro tohoto muže u kapitálového životního pojištění je uzavřít životní pojištění u pojišťovny ING, která nabízí vyšší zhodnocení. U investičního životního pojištění lze jednoznačně říci, že pojištění ING SMART od pojišťovny ING je pro něho nevýhodné. Může se rozhodnout mezi Českou pojišťovnou a Kooperativou. Pokud je tento muž ochotný vyčlenit z rodinného rozpočtu větší částku, je výhodnější pojištění DIAMANT 2014 od České pojišťovny. Pokud mu to jeho finanční situace nedovolí, vybere si pojištění PERSPEKTIVA od Kooperativy. I zde je důležité, aby se živitel rodiny zamyslel nad uzavřením připojištění pro případ trvalých následků.

Segment 4 znázorňuje finančního ředitele, který pracuje ve velké firmě a měsíčně vydělává 50 000 Kč. Tento segment reprezentuje osoby s vyššími příjmy a také s větším úmyslem zhodnotit své finanční prostředky. Jeho výběr dynamické investiční strategie je zapříčiněn obsáhlými znalostmi v oblasti investičního rozhodování. Ředitel chce maximálně zhodnotit své vložené prostředky i za cenu vysokého rizika ztráty. Je také připraven měnit svůj alokační poměr investice a chce aktivně spravovat svůj účet životního

pojištění, aby riziku znehodnocení předešel. Posouzením těchto okolností je výhodnější u kapitálového životního pojištění nabídka ING pojišťovny s vyšším zhodnocením. U investičního životního pojištění se rozhodne také mezi nabídkou od České pojišťovny nebo Kooperativy. ING pojišťovna nabízí nižší výši zhodnocení. Tento muž má možnost využít produktu PERSPEKTIVA s tím, že zaplatí nižší částky pojistného a získá nižší výnos. Pravděpodobnějším výsledkem však bude, že tento muž se rozhodne pro nabídku od České pojišťovny. A to proto, že je ochotný vyčlenit si ze svého rozpočtu mnohonásobně vyšší částku s vyšším očekávaným zhodnocením. Pro segment 4 je v konečném důsledku doporučeno využít pojištění DIAMANT 2014 u České pojišťovny. I zde by bylo doporučeno připojištění pro případ trvalých následků.

5.3 Komparace výkonností fondů

Měření výkonnosti fondu za dané období se určuje jako procentuelní změna ceny podílového fondu za dané období. V tabulce 54 je zobrazena procentuelní výkonnost fondů seřazených podle jednotlivých pojišťoven a investičních strategií.

Tabulka 54 Zhodnocení výkonnosti fondů ⁶⁵

Pojišťovna	Investiční strategie	Výkonnost (% p. a.)		
		rok 2013	rok 2012	od založení
	konzervativní			
Česká pojišťovna	Konzervativní otevřený fond	0,72	2,91	1,35
Kooperativa	Konzervativní fond	1,20	7,84	1,20
ING pojišťovna	Fond konzervativní strategie	3,50	3,26	1,26
	vyvážená			
Česká pojišťovna	Vyvážený fond fondů	1,81	9,90	2,18
Kooperativa	Dynamický fond	7,38	6,03	0,75
ING pojišťovna	Fond vyvážené strategie	1,76	0,70	1,95
	dynamická			
Česká pojišťovna	Dynamický fond fondů	4,55	10,01	1,48
Kooperativa	Progresivní fond	7,57	6,70	1,26
ING pojišťovna	Fond růstové strategie	6,13	3,55	-0,53

⁶⁵ Vlastní zpracování

Pro komparaci je zachycena výkonnost v letech 2013, 2012 a průměrná roční výkonnost od založení fondu. Rok 2011 je dostupný pouze u České pojišťovny, pojišťovny Kooperativa a ING tyto informace neuvádí. Můžeme zde poznamenat, že u všech fondů výkonnost podílových jednotek kolísá. Nelze tedy s jistotou stanovit, který fond bude prodělávat či vydělávat investované prostředky. Seřazení výkonnosti za poslední roky nedává úplný obrázek o tom, který fond je ten „nejlepší“. Nejjednodušším ukazatelem je průměrná roční výkonnost za poslední 3 roky avšak s informacemi o rozdílech v rizikovitosti jednotlivých fondů. Rizikovostí je myšlena tzv. **volatilita hodnoty kurzů**, která představuje směrodatnou odchylku s údaji o 36 měřeních, jak se kurz podílového listu v čase pohybuje nahoru či dolů. Současně platí, že čím nižší je volatilita kurzu fondu, tím nižší riziko a tím lépe pro investora, neboť tržní hodnota jeho majetku ve fondu v čase je stálejší. Při srovnávání výkonností za delší období je nutné zjistit, zda i nedošlo k výměně osoby manažera, protože by investor srovnával nekonzistentní čísla. Je důležité také sledovat výkonnost za období, které odpovídá vhodnému **investičnímu horizontu**. Platí zde, že s větším rizikem se investiční horizont prodlužuje a naopak.

Za negativní lze shledat dosažená zhodnocení uvedených fondů od jejich založení. Konzervativní otevřený fond, založený v roce 2001, dosáhl od založení výkonnosti 1,35 % p. a., avšak Česká pojišťovna předpokládá zhodnocení v dalších letech 4,5 % p. a. Konzervativní fond, založený v roce 2003, dosáhl výkonnosti 1,20 % p. a., pojišťovna Kooperativa předpokládá zhodnocení 5,0 % p. a. Fond konzervativní strategie, založený v roce 2009, dosáhl výkonnosti od založení 1,26 % p. a., ING pojišťovna předpokládá zhodnocení v dalších letech 1,5 % p. a. Vyvážený fond fondů, založený v roce 2010, dosáhl výkonnosti 2,18 %, Česká pojišťovna předpokládá zhodnocení 5,0 % p. a. Dynamický fond, založený v roce 2002, dosáhl výkonnosti od založení 0,75 % p. a., pojišťovna Kooperativa předpokládá zhodnocení v dalších letech 5,5 % p. a. Fond vyvážené strategie, založený v roce 2009, dosáhl výkonnosti 1,95 % p. a., ING pojišťovna předpokládá zhodnocení 4,0 % p. a. Dynamický fond fondů, založený v roce 2010, dosáhl výkonnosti od založení 1,48 % p. a., ale Česká pojišťovna předpokládá zhodnocení v dalších letech 7,0 % p. a. Progresivní fond, založený v roce 2002, dosáhl výkonnosti 1,26 % p. a., ale pojišťovna Kooperativa předpokládá zhodnocení v 6,5 % p. a. Fond růstové strategie, založený v roce 2009, dosáhl výkonnosti od založení -0,53 % p. a., ING pojišťovna předpokládá zhodnocení v dalších letech 5,0 % p. a.

Z komparace vyplývá, že všechny uvedené **fondy nedosahují modelové výše ročního zhodnocení**, které pojišťovny nabízejí svým klientům. Fondy dosahují od založení výkonnosti v intervalu od 1,20 % p. a. do 2,18 % p. a. U Fondu růstové strategie je dokonce výkonnost ztrátová. Historická data ročních zhodnocení fondů neodpovídají výši odhadů v modelových příkladech a lze shledat jejich výši v pojistkách za matoucí.

5.4 Výsledné zhodnocení

Kapitálové životní pojištění patřilo ještě nedávno k nejprodávanějšímu produktu, které pojišťovny nabízely. V posledních 10 letech tento trend životních pojistek ustával a v nabídkách pojišťoven začalo převažovat investiční životní pojištění. Některé pojišťovny také kapitálové pojištění stáhly ze svých nabídek a nabízejí pouze životní pojištění zaměřené na vložení investovaných prostředků do podílových fondů.

Kapitálové životní pojištění je pojištění s tvorbou rezervy pro případ smrti a dožití. Měsíční platby pojistného jsou rozděleny na pojistné a spořicí složku. Smluvená částka v pojistné smlouvě je vyplacena po dosažení věku uvedeného ve smlouvě nebo v případě smrti klienta. Tento produkt plní zejména funkci pojistné ochrany. Oproti tomu se investiční životní pojištění, od 70. let minulého století, začalo využívat jako zajímavý investiční instrument. V 90. letech minulého století se díky růstu akciových trhů toto pojištění stalo jednoznačně nejoblíbenější formou životního pojištění. Rozdíl oproti kapitálovému pojištění představuje výše pojistného plnění, která závisí na výnosech z investování a investičnímu riziku, které v plné míře nese pojistník.

Důležitý mezník v oblasti životního pojištění pozorujeme v letošním roce. Prvním lednem letošního roku vstoupil v platnost nový občanský zákoník, který má usnadnit klientům pojišťoven orientovat se v pojistné smlouvě. Nový občanský zákoník zavádí tzv. **předsmluvní informace**, které musí pojišťovny poskytnout zájemcům o pojistku. Toto opatření se týká všech druhů pojistek, nikoliv pouze životního pojištění. **Předsmluvní informace** obsahují údaje o pojišťovně, typech životního pojištění, mají upozornit na výjimky a také informují o výši vlastního pojistného. Jejich součástí jsou různé modelové situace, způsob a doba placení pojistného, další důležité body pojistné smlouvy (poplatky či další náklady spojené s úhradou smlouvy), způsob zdanění vyplacené pojistné částky. Předsmluvní informace také obsahují řadu praktických doporučení, kdy a jakým způsobem je možné od smlouvy odstoupit. Pokud se klient rozhodne při uzavření životního pojištění také pro zhodnocení svých peněz, jsou předsmluvní informace obsáhlejší.

Jsou zde popsány různé investiční strategie a jejich časový průběh. Jejich cílem je maximálně informovat klienty o pojistných podmínkách.

Doporučení vyplývající z této práce lze shrnout do následujících závěrů. Životní pojištění má být součástí osobního pojištění každého ekonomicky aktivního člověka, který potřebuje zajistit své blízké. Zejména je životní pojištění vhodné pro hlavního živitele, kdy jeho smrtí přijde zbytek rodiny o podstatnou část svých příjmů. Životní pojištění je tak zdrojem pro vyrovnání této ztráty. Pojištění je také důležité pro osoby, které splácí hypotéku na byt či osoby, které nemají finanční rezervu pro případ, že živitel rodiny ztratí příjem. Klient, který má zájem o uzavření životního pojištění, by se neměl zaměřit pouze na jednu pojišťovnu, ale porovnat nabídky jednotlivých pojišťoven. Doporučuje se uzavřít životní pojištění co nejdříve, s rostoucím věkem se člověk dostává do rizikové věkové skupiny, a tím získává horší podmínky při uzavření smlouvy. V případě delší doby pojištění je na počátku vhodné začít dynamickou investiční strategií a s blížícím se koncem alokaci přesouvat do konzervativních instrumentů. Poslední 3 roky před koncem životního pojištění je vhodné umístit celou alokaci do konzervativních instrumentů, aby se předešlo případné ztrátě.

Každý segment musí také zvážit svůj budoucí úmysl. Zda je jeho prioritou zajištění, spoření nebo obojí. V případě zajištění, by se klient měl zaměřit na riziková životní pojištění. Pokud chce spořit, je výhodnější si vybrat jiný produkt, například stavební spoření. Jestliže chce zajistit svou rodinu a současně spořit, využije nabídky životního pojištění.

Jak se správně pojistit je možné shrnout do 4 bodů:

- 1) životní pojištění má smysl hlavně pro **živitele rodiny** či **osoby samostatně výdělečně činné**,
- 2) **porovnejte nabídky** od více pojišťoven,
- 3) **stanovte správné limity** – životní pojištění má být **dvojnásobek až trojnásobek ročního příjmu pojištěného**,
- 4) dejte si pozor na **výpočet výnosu**.

K hlavním **výhodám kapitálového životního pojištění** zejména patří garantovaná pojistná částka pro případ smrti a pro případ dožití, garantované minimální zhodnocení finančních prostředků, rozšíření pojistné ochrany formou různých připojištění a daňová uznatelnost zaplaceného pojistného. Mezi **nevýhodami** lze zahrnout nemožnost libovolně měnit nastavení pojištění, nemožnost aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty pojištění,

při předčasném zrušení smlouvy může být vyplaceno méně než je kapitálová hodnota a při neplacení pojistného má pojistitel právo na pojistné do zániku pojištění.

Výhody investičního životního pojištění spatřujeme v rozšíření rozsahu pojistné ochrany formou různých připojištění, možnosti změny nastavení pojištění a rozsahu pojistné ochrany, možnosti aktivně měnit investiční strategii během trvání pojištění, průběžném sledování zhodnocení investiční složky pojištění, možném vkládání a čerpání finančních prostředků i během trvání pojištění a daňové uznatelnosti zaplaceného pojistného upravené zákonem. Mezi **nevýhody** náleží především, že nemusí být garantována výše zhodnocení, není garantována pojistná částka při dožití, při předčasném zrušení smlouvy může být vyplaceno méně než hodnota individuálního účtu, při neplacení pojistného má pojistitel právo na pojistné do zániku pojištění a aktuální hodnota individuálního účtu kolísá podle tržních rizik.

Řada srovnání v této práci vypovídá o tom, že správně se rozhodnout je nelehkým úkolem. Výsledky analýz pojistných produktů mohou dát návod potenciálními klientovi, jak se orientovat v nabídkách kapitálového a investičního životního pojištění různých pojišťoven. A také informují o možnosti využití investic do podílových fondů.

6 ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývá tématem kapitálového a investičního životního pojištění.

V úvodní části jsou charakterizována teoretická východiska. Je zde pojednáno o vývoji pojištění, charakteristikách a typech životního pojištění. Popsány jsou také základní investiční charakteristiky a právní úprava. Na teoretickou část navazuje praktická část diplomové práce. V ní je stručně pojednáno o aktuální struktuře českého pojistného trhu v oblasti životního pojištění. Jsou zde charakterizovány 3 pojišťovny působící na českém trhu, jejich aktuální produkty životního pojištění a možnosti investování do podílových fondů. Vstupní část analýzy vymezuje 4 segmenty – potenciální klienty životního pojištění. Pro analýzu jednotlivých modelací jsou využity specifické výpočty pojišťoven a volně dostupná data. V závěrečné části dochází ke komparaci a zhodnocení výsledků a to jak v rámci kapitálového a investičního životního pojištění, tak v rámci očekávaného zhodnocení a výkonnosti podílových jednotek jednotlivých fondů.

Provedená analýza ukazuje, že kapitálové pojištění mohlo být porovnáno u pojišťovny Kooperativa a ING životní pojišťovny. Investiční pojištění bylo porovnáno u České pojišťovny, pojišťovny Kooperativa a ING Životní pojišťovny. Vybrané produkty byly zvoleny typově stejně, jako kapitálové životní pojištění a flexibilní investiční životní pojištění. Je zajímavé, že mezi nimi přesto nalezneme mnoho rozdílů. I typově stejný příklad ukázal rozdílné hodnoty. Obdobně lze konstatovat, že výsledná kapitálová hodnota při investování do fondů je diferencovaná. Na základě zjištěných informací je stanoveno doporučení pro segmenty 2 (prodavačka), 3 (slévárenský dělník) a 4 (finanční ředitel) uzavřít životní pojištění. Pro segment 1 (student) je doporučeno využít jiného nástroje ke spoření a eventuelně přímo investovat do podílových fondů.

Diplomová práce má praktický charakter v tom, že na potenciální klienty životního pojištění jsou aplikovány nabídky jednotlivých pojišťoven.

Diplomová práce je určena pro osoby zvažující uzavřít kapitálové životní pojištění nebo pro jedince zajímající se o problematiku investičního životního pojištění a o možnost, jak zhodnotit své vložené finanční prostředky. Práci je možné využít jako případovou studii pro výuku předmětů zabývajících se pojišťovnictvím a finančním investováním.

Na základě zjištěných výsledků se domnívám, že hlavní cíl diplomové práce byl dosažen.

7 POUŽITÁ LITERATURA

1. BÖHM, Arnošt a Karina MUŽÁKOVÁ. *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 184 s. ISBN 978-80-7431-035-5.
2. BRADÁČ, Richard. *Investiční životní pojištění – návrh na tvorbu optimálního rezervotvorného produktu*. Brno, 2008. 113 s. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská. Vedoucí práce Ing. Dana Martinovičová, Ph. D.
3. ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Pojistné produkty* [online]. 2014 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/pojistne-produkty>
4. ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Vývoj předepsaného pojistného a HDP* [online]. 2013 [cit. 2013-09-23]. Dostupné z <http://www.cap.cz/Folder.aspx?folder=Lists%2fMenu%2fPojistn%C3%BD+trh>
5. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Počet a struktura pojišťoven* [online]. 2014 [cit. 2014-03-18]. Dostupné z http://www.cnb.cz/cs/dohled_financi_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/pojistovny/poj_ukazatele_tab01.html
6. ČESKÁ POJIŠŤOVNA, A. S. *Výroční zpráva 2012*. Praha, 2013. Dostupné z: http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50003/VZ+2012_CP.pdf
7. ČESKO. Zákon č. 277/2009 Sb., ze dne 22. července 2009 o pojišťovnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 85, s. 1. Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=69215&nr=277~2F2009&rpp=15#local-content>
8. DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 223 s. ISBN 978-80-7431-015-7.
9. DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Pojistné trhy*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2012, 252s. ISBN 978-80-7431-078-2.
10. DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2009, 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.
11. DULKAJ, Martin. *Životní pojištění*. Pardubice, 2007. 64 s. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní. Vedoucí práce Doc. Ing. Jaroslav Pilný, CSc.

12. *European life insurance - 2011*. In: Insurance europe [online]. 18. 10. 2013 [cit. 18. 10. 2013]. Dostupné z: <http://www.insuranceeurope.eu/facts-figures/statistical-series/life-2>
13. ING ŽIVOTNÍ POJIŠŤOVNA N. V. *Výroční zpráva 2012*. Praha, 2013. Dostupné z: <https://www.ingpojistovna.cz/files/cz/tiskove-centrum/vyrocní-zpravy/2012/vz-health-2012.pdf>
14. JANDA, Josef. *Spořit nebo investovat?*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2011, 168 s. ISBN 978-80-247-3670-9.
15. JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 648 s. ISBN 978-80-247-1653-4.
16. KOOPERATIVA, A. S. *Výroční zpráva 2012*. Praha, 2013. Dostupné z: <http://www.koop.cz/o-nas/zakladni-informace/vyrocní-zpravy/vyrocní-zpravy-kooperativa.html>
17. MAŠEK, František. Muži se pojišťují více a na vyšší částky. *Hospodářské noviny*. [cit. 2014-04-18].
18. MOIR, Lance. *Managing Corporate Liquidity*. Woodhead Publishing Ltd. And The Association of Corporate Treasurers, 1999, ISBN 1-888998-64-4
19. OLIVIERI, Annamaria and Ermanno PITACCO. *Introduction to Insurance Mathematics: Technical and Financial Features of Risk Transfers* [online]. Berlin: Springer, 2011, 463 s. [cit. 2013-10-10 ISBN 9783-64216028-8, e-ISBN 978-3-642-16029-5.
20. PIKE, Richard and Bill NEALE. *Corporate Finance and Investment: Decisions & Strategies*. Fifth edition Publisher. Prentice Hall: Financial Times. 2006. ISBN 978-0-273-69561-5
21. POLÁCH, Jiří, Josef DRÁBEK, Martina MERKOVÁ a Jiří POLÁCH jr. *Reálné a finanční investice*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 280 s. ISBN 978-80-7400-436-0.
22. SLEPECKÝ, Jaroslav a Jiří POLÁCH. *Pojišťovnictví v České a Slovenské republice*. 1. vyd. Žilina: GEORG, 2010, 102 s. ISBN 978-80-89401-11-6.
23. ŠÍDLO, Dušan. *Život jako riziko, aneb Zásady pojišťování životních rizik*. 1. vyd. Praha: Aladin agency : D. Šídlo, 2010, 188s. ISBN 978-80-904345-1-6.
24. VESELÁ, Jitka. *Investování na kapitálových trzích*. Praha: ASPI, a. s., 2007, 704 s. ISBN 978-80-7357-297-6

25. VOTAVA, Martin. *Životní pojištění na českém trhu, výhody, porovnání*. Jihlava, 2012. 61 s. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava, Obor finance a řízení. Vedoucí práce Ing. Lud'ka Jirků.